

КОНОНОВА І. Г. —

старший науковий співробітник
ДУ «Інститут медицини праці
НМАН України», канд. мед. наук

ПАПІРОВИЙ Ю. М. —

голова Всеукраїнської громадської
організації «Громадський комітет
транспортної безпеки»

РОЖКОВ А. П. — експерт із питань

пожежної та техногенної безпеки

СЕМЧУК Р. І. — начальник Головного

управління Держпраці у Київській
області

СУББОТІН В. М. — директор

ДП «Головний навчально-методичний
центр Держпраці»

ШЕВЧУК Л. В. — викладач охорони

праці навчально-курсового
комбінату «Професіонал-Фаст»

КОНОВАЛОВА В. П. —

шеф-редактор МСФР Охорона праці

ЕКСПЕРТНА РАДА

ДАКАЛ Н. Д. —

завідувач сектору охорони праці
Шевченківської районної в м. Києві
державної адміністрації

СТАДНЮК Н. А. — заступник директора

ДП «Головний навчально-методичний
центр Держпраці»

ТОЛСТЕНКО А. Е. —

начальник зміни оперативно-
координаційного центру
ГУ ДСНС України у м. Києві,
полковник служби
цивільного захисту

ЧЕРНЕТЕНКО О. А. —

експерт із питань охорони праці

ДОВІДНИК СПЕЦІАЛІСТА З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Вдалого нового року з Довідником!

Вітаю, шановні читачі! Раді зустрітися в новому році з постійними переплатниками й тими, хто лише зараз приєднався до дружньої родини Довідника. Новорічні свята позаду, і наші експерти вже готові відповідати на ваші найскладніші запитання, готувати консультації та роз'яснювати зміни в законодавстві. Тож читайте журнал й отримуйте нові знання та підказки для роботи!

У січневому номері ми підготували для вас подарунок — добірку актуальних документів із охорони праці на 2022 рік. Адаптуйте їх під ваші потреби та використовуйте в роботі. Завдяки статті «Наряд-допуск на роботи підвищеної небезпеки: оформлюємо правильно» ви зможете вибрати відповідну для вашого підприємства форму наряду-допуску. А ще — проконтролюєте, чи правильно організовують та виконують роботи підвищеної небезпеки на вашому підприємстві. У матеріалі «У яких випадках Держпраці накладає санкції на суб'єкта господарювання» підкажемо, коли орган контролю має право зупинити виконання робіт або експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

Знаємо, що ви залюбки проходите тематичні тести від Довідника. На ваші побажання ми підготували підсумковий тест за темами, про які писали впродовж минулого року. Тож скористайтеся нагодою перевірити свої знання 😊

Також стануть у пригоді й інші статті номера та відповіді експертів на ваші запитання.

Р. С. Читайте наш друкований журнал чи його електронну версію на esop.mcfrr.ua, отримуйте нові знання та не бійтеся змін. І пам'ятайте: папір чи електронне видання — це справа смаку. А от бути в курсі усіх фахових новацій — обов'язок кожного професіонала!

нове у законодавстві

- 4 **Держпраці затвердила План перевірок на 2022 рік**
- 4 **Адаптивний карантин продовжили до кінця березня 2022 року**
- 4 **За пластикові пакети штрафуватимуть**
- 5 **Із 1 грудня зросли страхові виплати**
- 5 **Підписувати документи онлайн стало зручніше**
- 6 **Державні стандарти, які набули чинності 1 грудня 2021 року**

офіційні роз'яснення

- 8 **Діють нові норми робочого часу й тривалості відпочинку водіїв**
- 9 **Правила роботи гірськолижних курортів на період карантину**
- 10 **Чи отримає лікарняні працівник, який травмувався внаслідок сп'яніння**

створюємо безпечні умови праці

- 11 **Наряд-допуск на роботи підвищеної небезпеки: оформлюємо правильно**
Засвоїте, яку форму наряду-допуску вибрати, що зазначати в кожній із частин цього документа, у скількох примірниках оформлювати та як реєструвати.
Отримаєте форму наряду-допуску, розроблену нашим експертом, та перелік журналів для реєстрації нарядів-допусків

- 22 **Володимир Шапінський**
Забезпечуємо працівників мийними засобами
Експерт роз'яснить, якими мийними засобами забезпечити працівників, зокрема під час пандемії COVID-19. Уважно прочитайте статтю і гайда до роботи!

нас контролюють

- 25 **Володимир Шапінський**
У яких випадках Держпраці накладає санкції на суб'єкта господарювання
Із листа до редакції: «У яких випадках Держпраці має право зупинити виконання робіт або експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки?»

розслідуємо нещасні випадки

- 27 **Ірина Шкарівська**
Регресне стягнення шкоди за результатами розслідування нещасного випадку: що варто знати
Роботодавець відшкодував шкоду потерпілому внаслідок нещасного випадку. Але винуватцем нещасного випадку став інший працівник. Чи може роботодавець вимагати від нього компенсувати заподіяну шкоду? Може, якщо скористається порадами нашого експерта. У статті знайдете також зразки необхідних документів

проводимо атестацію робочих місць

- 36 **Ольга Чернетенко**
Атестація робочих місць: для чого проводять та які пільги визначають
Стаття підкаже:
 - для яких робочих місць проводити атестацію
 - які пільги й компенсації встановлюють за результатами атестації

Матеріали зі статей із такою позначкою безплатно скачайте на esop.mcfr.ua
(за потреби отримайте демодоступ)

практикуми-тести

- 40** **Перевірте свої знання з охорони праці. Підсумковий тест — 2021**
Пройдіть підсумковий тест і з'ясуйте, чи добре ви засвоїли теми, про які ми писали в журналі впродовж 2021 року. А щоб перевірити себе, зазирніть у ключ до тесту. Успішного тестування!
- 44** **Ключ до підсумкового тесту «Перевірте свої знання з охорони праці»**

дотримуємо пожежної безпеки

- Анатолій Рожков
- 47** **Як створити добровільну пожежну охорону на підприємстві**
Знатимете, для чого потрібна добровільна пожежна охорона; як забезпечити її функціонування; чим різняться пожежна дружина та пожежна команда; хто очолює пожежну дружину, а хто може бути її членом.
Отримаєте зразок наказу про створення добровільної пожежної дружини

працюємо з документами

- 50** **Добірка актуальних документів із ОП на 2022 рік. Зразки**
Ділимося з вами добіркою зразків актуальних документів із охорони праці на 2022 рік. Обов'язково скачайте їх, адаптуйте під потреби вашого підприємства та використовуйте в роботі

- 56** **Інструкція з охорони праці для підсобного робітника**

запитання — відповідь

- 60** **Хто відповідає за медогляди на підприємстві**
- 61** **Як часто проводити медогляди працівників**
- 61** **Який висновок експертизи потрібний, щоб отримати дозвіл на вантажно-розвантажувальні роботи**
- 62** **Як зобов'язати працівників вимикати комп'ютери в офісі**
- 63** **Яке навчання із питань охорони праці має пройти виконроб на будівництві**
- 64** **Чи можна зобов'язати інженера з ОП проводити цільовий інструктаж**
- 64** **Положення про стажування: розробляти чи ні**

публікації-2021

- 65** **Публікації журналу «Довідник спеціаліста з охорони праці» за 2021 рік**

Держпраці затвердила План перевірок на 2022 рік

Держпраці наказом від 29.11.2021 № 183 затвердила Річний план заходів держнагляду (контролю) на 2022 рік.

До плану увійшло 17 413 суб'єктів господарювання з незначним, середнім і високим ступенями ризику.

У Річному плані вказані:

- найменування суб'єкта господарювання та його ідентифікаційні дані;

- сфера державного нагляду (контролю);
- ступінь ризику;
- дата початку контрольного заходу та строк його проведення.

Детально ознайомитися з планом перевірок можете на сайті Держпраці та на Інспекційному порталі.

Джерело: Держпраці (dsp.gov.ua).

Адаптивний карантин продовжили до кінця березня 2022 року

Уряд продовжив адаптивний карантин на території України до 31 березня 2022 року.

15 грудня Кабмін ухвалив відповідні зміни до постанови «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 09.12.2020 № 1236.

Нагадуємо, з 6 грудня 2021 року почали діяти нові карантинні норми. Вони стосуються передусім невакцинованих громадян. Тепер від-

відувачам і працівникам громадських закладів, ресторанів, спортцентрів, розважальних закладів, а також для участі в масових заходах тощо потрібно мати щеплення проти COVID-19, чинний негативний тест чи сертифікат про одужання.

За словами очільника уряду Дениса Шмигала, карантин триватиме щонайменше протягом I кварталу 2022 року. Це означає, що всі правила доступу до публічних місць із COVID-сертифікатами, щодо носіння масок і дотримання дистанції залишаються чинними.

Джерело: Урядовий портал (kmu.gov.ua).

За пластикові пакети штрафуватимуть

Із 10 грудня діє перший етап обмежень, які встановлює Закон України «Про обмеження обі-

гу пластикових пакетів на території України» від 01.06.2021 № 1489-IX.

Закон забороняє магазинам, супермаркетам, аптекам, закладам харчування та сфері надання послуг безплатно розповсюджувати пластикові пакети.

Виняток — біорозкладні пакети, а також надтонкі пластикові пакети, що є первинною упаковкою для свіжої риби, м'яса й продуктів із них, сипучих продуктів і льоду.

Порушникам цієї вимоги загрожують штрафи в розмірі від 500 до 1000 неоподатковуваних

мінімумів доходів громадян (НМДГ). А за повторне протягом трьох років порушення — від 1000 до 2000 НМДГ.

Мета обмеження обігу пластикових пакетів на території України — запобігти утворенню пластикових відходів, які шкодять довкіллю.

Наступним кроком для України стане обмеження обігу та виробництва пластикової продукції разового використання.

Джерело: Міндовкілля (mepr.gov.ua).

Із 1 грудня зросли страхові виплати

Із 1 грудня в Україні зріс прожитковий мінімум і пов'язані з ним страхові виплати.

Розмір прожиткового мінімуму (ПМ) для працездатних осіб збільшився — з 2379 до 2481 грн. Відповідно зросла сума пов'язаних із ним разових допомог, які фінансує Фонд соціального страхування України (ФСС) для потерпілих унаслідок нещасних випадків на виробництві або професійних захворювань, а також осіб, які мають право на виплати в разі втрати годувальника.

Для осіб, які мають право на страхові виплати від ФСС, розмір допомоги становитиме:

- потерпілому внаслідок нещасного випадку на виробництві відповідно до ступеня втрати професійної працездатності (максимально — 17 розмірів ПМ при 100% втрати працездатності) — 42 177 грн;
- сім'ї у разі смерті потерпілого (100 розмірів ПМ) — 248 100 грн;
- утриманцю у разі смерті потерпілого (20 розмірів ПМ) — 49 620 грн.

Раніше ці виплати становили 40 443 грн, 237 900 грн і 47 580 грн відповідно.

Джерело: ФСС (fssu.gov.ua).

Підписувати документи онлайн стало зручніше

Міністерство цифрової трансформації України (Мінцифри) запустило європейські формати е-підписів. За їхньою допомогою користувачі ресурсів міністерства зможуть перевіряти та підписувати документи.

Також Мінцифри визначило уніфікований формат для зберігання підписаних даних — ASiC-E. Міністерство вважає це ще одним кроком до взаємного визнання е-довірчих послуг із ЄС.

Новий функціонал доступний на вебсайтах Центрального засвідчувального органу та Інтегрованої системи е-ідентифікації:

- CAdES — дає змогу підписувати е-дані будь-якого формату та зберігає е-підпис окремо від е-даних або разом із ними. Файли можна підписувати лише окремо.
- XAdES — дає змогу підписувати е-дані будь-якого формату та зберігає е-підпис

у форматі XML, окремо від е-даних або разом із ними. Одночасно можна підписати декілька файлів.

- PAdES — дає змогу підписувати е-дані у форматі PDF та зберігає е-підпис разом із е-даними. Файли можна підписувати лише окремо.

- ASiC-E — забезпечує довготермінове зберігання е-документів. Одна з переваг — можливість зберегти один або декілька файлів із пов'язаними е-підписами, перевірити весь ланцюжок е-підписів та інших даних, пов'язаних із документом.

Джерело: Мінцифри (thedigital.gov.ua).

Державні стандарти, які набули чинності 1 грудня 2021 року

В інформаційних цілях надаємо перелік документів, які набули чинності 01.12.2021.

Пожежна безпека

- ДСТУ EN ISO 14557:2021 «Рукави пожежні. Рукави всмоктувальні гумові і пластмасові та рукави укомплектовані»

Газова інфраструктура

- ДСТУ EN 1918-1:2021 «Газова інфраструктура. Підземне зберігання газу. Частина 1. Функційні рекомендації щодо зберігання у водоносних пластах»
- ДСТУ EN 1918-2:2021 «Газова інфраструктура. Підземне зберігання газу. Частина 2. Функційні рекомендації щодо зберігання в нафтових і газових родовищах»
- ДСТУ EN 1918-3:2021 «Газова інфраструктура. Підземне зберігання газу. Частина 3. Функційні рекомендації щодо зберігання у вилужених соляних кавернах»
- ДСТУ EN 1918-4:2021 «Газова інфраструктура. Підземне зберігання газу. Частина 4. Функційні рекомендації щодо зберігання в гірських порожнинах»
- ДСТУ EN 1918-5:2021 «Газова інфраструктура. Підземне зберігання газу. Частина 5. Функційні рекомендації для наземних об'єктів»

Дорожня галузь

- ДСТУ 9076:2021 «Автомобільні дороги. Оцінка впливу на довкілля»
- ДСТУ EN 12802:2021 «Матеріали дорожньої розмітки. Лабораторні методи ідентифікації»

- ДСТУ EN 13286-2:2021 «Суміші неукріплені та укріплені гідравлічним в'язучим. Частина 2. Методи випробування для лабораторного контролю щільності та вмісту води. Ущільнення за методом Проктора»
- ДСТУ EN 13286-47:2021 «Суміші неукріплені та укріплені гідравлічним в'язучим. Частина 47. Метод випробування для визначення показника CBR, показника несної здатності та лінійного набухання»
- ДСТУ EN 14227-5:2021 «Суміші, укріплені гідравлічним в'язучим. Технічні умови. Частина 5. Суміші дисперсні, укріплені дорожнім гідравлічним в'язучим»
- ДСТУ EN 1423:2019 «Матеріали дорожньої розмітки. Мікрокульки скляні, наповнювачі протиковзні та суміші з них для нанесення на поверхню»
- ДСТУ EN 1424:2021 «Матеріали дорожньої розмітки. Мікрокульки скляні для попереднього змішування з матеріалом для дорожньої розмітки»
- ДСТУ EN 1824:2021 «Матеріали дорожньої розмітки. Дорожні випробування»
- ДСТУ EN 1871:2021 «Матеріали дорожньої розмітки. Фізичні властивості»

Харчова промисловість

- ДСТУ 4256:2021 «Горілки та горілки особливі. Технічні умови»
- ДСТУ 4257:2021 «Напої лікєро-горілчані. Технічні умови»

- ДСТУ 4258:2021 «Напої слабоалкогольні. Загальні технічні умови»
- ДСТУ 4585:2021 «Вироби хлібобулочні здобні. Загальні технічні умови»
- ДСТУ 9075:2021 «Індау та дворятник тонколистий свіжі. Технічні умови»
- ДСТУ 9082:2021 «Соняшник. Метод визначення масової частки олеїнової кислоти за показником заломлення олії»

Інші галузі

- ДСТУ 9077:2021 «Засоби очищення повітря захисних споруд цивільного захисту. Загальні технічні вимоги»
- ДСТУ 9078:2021 «Вальниці кочення. Вальниці кулькові радіально-упорні однорядні. Типи та основні розміри»
- ДСТУ 9079:2021 «Вальниці кочення. Вальниці кулькові радіальні однорядні з захисними шайбами. Технічні умови»
- ДСТУ 9080:2021 «Вальниці кочення. Вальниці кулькові та роликові. Система умовних позначень»
- ДСТУ 9081:2021 «Вальниці кочення. Вальниці кулькові радіальні однорядні з ущільненнями. Технічні умови»
- ДСТУ EN ISO/IEC 17029:2020 «Оцінка відповідності. Загальні принципи та вимоги до органів з валідації та верифікації»
- ДСТУ ISO 22322:2017 «Соціальна безпека. Управління в надзвичайних ситуаціях. Методичні рекомендації щодо оповіщення населення»

Джерело: БУДСТАНДАРТ Online (online.budstandart.com/ua).

Підготував **Сергій Филенко**,
головний редактор журналу «Довідник спеціаліста з охорони праці»

Швидкий шопінг у вашому СМАРТФОНІ

Разом на **shop.mcfr.ua**

Діють нові норми робочого часу й тривалості відпочинку водіїв

Із 10 грудня 2021 року набрав чинності наказ Мінінфраструктури від 24.06.2021 № 337, який вніс зміни до Положення про робочий час і час відпочинку водіїв колісних транспортних засобів, затвердженого наказом Мінтрансу від 07.06.2010 № 340 (далі — Положення).

Положення не поширюється на перевезення пасажирів чи/та вантажів, які здійснюють заклади охорони здоров'я незалежно від форми власності.

У Положенні терміни «змінна перерва» та «робоча зміна» вживають у таких значеннях:

Змінна перерва — сумарна тривалість перерв за робочий день (зміну), період, протягом якого водій не керує автомобілем і не виконує іншої роботи та який використовує для відпочинку.

Робоча зміна — період роботи водія відповідно до графіка змінності (зміна), який може бути як безперервним, так і розділеним на частини.

Пункт 1.5 розділу I Положення

Робочий час. До робочого часу водія включається час простоїв не з вини водія. Зокрема, коли водій не зобов'язаний перебувати на робочому місці, але має залишатися на зв'язку, бути готовим відповісти на будь-який виклик, почати чи відновити рух або виконувати іншу роботу.

У разі підсумованого обліку робочого часу водія нормальна тривалість робочого дня (зміни) без урахування часу перерви не може перевищувати 10 год.

Тривалість періоду керування не може перевищувати 56 год на тиждень та 90 год протягом двох тижнів.

Якщо нормальна тривалість робочого дня охоплює тривалі простої, очікування у транспортному засобі (ТЗ) чи на робочому місці або якщо водію необхідно дати змогу доїхати до відповідного місця відпочинку, тривалість робочого дня (зміни) може бути збільшена до 12 год. Умова: час керування протягом дня (зміни) не перевищує 10 год, але не частіше ніж двічі на тиждень, та 9 год в інші дні.

При підсумованому обліку робочого часу водій повинен мати не менше ніж один вихідний день протягом тижня.

Конкретну тривалість часу охорони вантажу та ТЗ, що зараховують водіям у робочий час, встановлює перевізник за погодженням із виборним органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником).

Для водіїв автобусів, які здійснюють регулярні пасажирські перевезення, за їхньою згодою можна встановити робочий день із розподілом зміни на дві частини. Умова: тривалість цих частин не перевищує 4 год 30 хв із урахуванням часу, необхідного, щоб повернутися на місце стоянки.

Відпочинок. Тривалість щоденного (між-змінного) відпочинку водія протягом будь-якого 24-годинного періоду, рахуючи від початку робочого дня (зміни), має бути не менше ніж 11 послідовних годин.

Якщо протягом робочої зміни ТЗ керують два водії, кожен водій повинен мати щоденний відпочинок тривалістю не менше ніж 9 послідовних годин.

Облік робочого часу. Водії зберігають записи щодо режиму праці та відпочинку про-

тягом робочої зміни та 28 днів із дня її закінчення.

Водій, що керує ТЗ, який не обладнаний тахографом, веде індивідуальну контрольну книжку водія (дод. 3 до Положення) або повинен мати копію графіка змінності водіїв.

У разі тимчасової непрацездатності водія чи перебування його у відпустці, а також якщо водій не перевозив пасажирів чи/та вантажі, перевізник може заповнювати бланк підтвердження діяльності (дод. 4 до Положення).

Водії зберігають бланк підтвердження діяльності протягом робочої зміни та 28 днів із дня її закінчення. Перевізники зберігають бланк підтвердження діяльності протягом 12 місяців.

Перевірка. Органи, які уповноважені здійснювати контроль на автомобільному транспорті та у сфері безпеки дорожнього руху, проводять перевірку встановленого режиму праці та відпочинку водіїв відповідно до законодавства України.

Джерело: ЛІГА:ЗАКОН (liga360.ligazakon.net).

Правила роботи гірськолижних курортів на період карантину

1 грудня 2021 року МОЗ затвердило постанову № 21, яка визначає протиепідемічні заходи під час роботи гірськолижних курортів на період карантину.

Суб'єкти господарювання, відповідно до постанови, мають дотримувати санітарного законодавства та вимог, установлених Кабміном на час карантину.

Керівник або відповідальна особа повинні:

- забезпечити температурний скринінг безконтактним методом усім працівникам перед початком робочої зміни;
- провести роз'яснювальну роботу з працівниками щодо вакцинації проти COVID-19, профілактики та реагування на виявлення симптомів коронавірусної хвороби;
- не допускати до роботи працівників, які не надали документів, що підтверджують вакцинацію від COVID-19, негативний результат тестування або одужання особи від зазначеної хвороби;
- не допускати до роботи працівників, які підлягають самоізоляції, і тих, хто має симптоми ГРВІ чи температуру понад 37,2 °C.

На вході до приміщень готелів, садиб та на території гірськолижних курортів необхідно

розмістити інформаційні матеріали щодо вакцинації від COVID-19, заходів профілактики та протидії поширенню коронавірусної хвороби.

Надавати послуги дозволено лише тим людям, у яких перевірили наявність COVID-документів. Повнолітні відвідувачі та клієнти повинні мати документ, що підтверджує вакцинацію від COVID-19 або негативний результат тестування чи одужання.

COVID-документи рекомендовано перевіряти під час поселення до готелю або під час придбання абонементу на гірськолижне катання.

Відвідувачам курорту рекомендовано при собі унікальну позначку, як-от наліпку на верхній одяг або шолом. Вона дасть змогу ідентифікувати те, що документи в людини вже перевіряли. Позначка також свідчитиме про те, який суб'єкт господарювання її видав.

Відповідальність за організацію і виконання заходів несуть суб'єкти господарювання, що надають готельні та інші послуги.

Керівники закладів, що надають послуги відвідувачам гірськолижних курортів, повинні забезпечити:

- запас ЗІЗ та їх правильне використання працівниками;
- постійну наявність рідкого мила, антисептиків та паперових рушників у службових

санвузлах і санвузлах загального користування;

- вологе прибирання місць, де найбільше скупчуються відвідувачі;
- централізований збір та утилізацію використаних ЗІЗ.

Роботу готелів і садиб суб'єкт господарювання повинен організувати відповідно до протиепідемічних рекомендацій, визначених Тимчасовими рекомендаціями щодо організації протиепідемічних заходів в готелях на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), затвердженими постановою

Головного державного санітарного лікаря України від 21.05.2020 № 22.

На вимогу працівників закладів відвідувачі повинні надати:

- документи, що підтверджують вакцинацію від COVID-19, негативний результат тестування або одужання особи від зазначеної хвороби;
- документи, що підтверджують вік особи, оскільки норми щодо наявності COVID-документів не застосовують до неповнолітніх.

Джерело: МОЗ (moz.gov.ua).

Чи отримає лікарняні працівник, який травмувався внаслідок сп'яніння

Фонд соціального страхування України (ФСС) інформує, що працівник не отримає допомоги за лікарняним, якщо непрацездатність настала внаслідок алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння або пов'язаних із ним дій.

Підстава для відмови надати допомогу з тимчасової непрацездатності — відмітка про виявлене сп'яніння. Її зробить лікар як у паперовому, так і в електронному лікарняному після необхідних досліджень. За їх результатами визначають наявність в організмі пацієнта

алкоголю (наркотичних засобів чи токсичних або отруйних речовин) і ступінь сп'яніння.

Відмітка про сп'яніння в е-лікарняному свідчить, що лікар установив причинно-наслідковий зв'язок між сп'янінням і отриманими травмами або захворюванням. Остаточне рішення про призначення або відмову в призначенні допомоги ухвалює комісія із соціального страхування підприємства.

Джерело: ФСС (fssu.gov.ua).

створюємо безпечні умови праці

ЗАСВОЇТЕ

яку форму наряду-допуску вибрати, що зазначати в кожній із частин цього документа, у скількох примірниках оформлювати та як реєструвати

ОТРИМАЄТЕ

форму наряду-допуску, розроблену нашим експертом, та перелік журналів для реєстрації нарядів-допусків

Володимир Шапінський,
експерт із охорони праці, Київ

Наряд-допуск на роботи підвищеної небезпеки: оформлюємо правильно

Наряд-допуск — викладене на спеціальному бланку розпорядження на безпечне проведення робіт. Цей документ оформлюють не на всі роботи, а лише на ті, що передбачають підвищену виробничу небезпеку.

Право видавати наряди-допуски мають інженерно-технічні працівники відповідної кваліфікації, яких уповноважив роботодавець (керівник підприємства). Це можуть бути:

- технічний керівник;
- головні спеціалісти та інженерно-технічні працівники;
- відповідальні за утримання виробничого обладнання, будівель або споруд;
- відповідальний за проведення робіт підвищеної небезпеки — у підрядних організаціях.

Особа, що видаватиме наряди-допуски, має пройти навчання та перевірку знань із питань охорони праці. Періодичність такого навчання та перевірки — від одного до трьох років.

Фаховий рівень працівників, які організовують та виконують роботи за нарядом-допуском, контролює служба охорони праці. Зокрема, вона погоджує:

- перелік робіт підвищеної небезпеки, для виконання яких потрібно оформлювати наряд-допуск;
- список посадових осіб, яким надають право видавати наряди-допуски та/або акти-допуски, бути допускателями до робіт за нарядами-допусками та бути керівниками робіт.

Підстава — пункти 3, 11 розділу I Положення щодо застосування нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки в металургійній промисловості та залізничних гірничо-збагачувальних комбі-

натах, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 04.07.2019 № 1045 (НПАОП 27.0-4.03-19).

У відповідальних за оформлення нарядів-допусків осіб часто постають запитання: яку форму наряду-допуску вибрати, що зазначати в цьому документі, у скількох примірниках оформлювати та як реєструвати. На них і відповімо в статті.

Яку форму вибрати

На сьогодні нормативні документи передбачають:

- до 35 форм нарядів-допусків, зокрема 10 форм на газонебезпечні й вогневі роботи;
- до 13 форм журналів реєстрації видачі нарядів-допусків — журнали містять від 5 до 11 граф.

Наявність різних форм нарядів-допусків і журналів призводить до формалізму, плутанини та додаткових витрат. Зокрема, необхідно мати комплект різних форм нарядів-допусків, бланків і журналів; проводити додаткове навчання щодо їх оформлення.

Як вибрати потрібну форму? Насамперед конкретизуйте перелік робіт, які проводять за нарядом-допуском, і форми цього документа відповідно до вимог нормативних документів. Для уніфікації форм нарядів-допусків і журналів їх обліку розробіть Типове положення про порядок видачі наряду-допуску на виконання робіт підвищеної небезпеки. Такий підхід буде доцільним для підприємств, які використовують три й більше форм нарядів-допусків.

У *Додатку 1* наводимо форму наряду-допуску для робіт підвищеної небезпеки, розроблену автором. Її можна використати під час робіт підвищеної небезпеки, як-от:

- газонебезпечних;
- в електроустановках;
- на висоті;
- на об'єктах будівництва та в промисловості будівельних матеріалів;
- на тепломеханічному обладнанні, вибухопожежонебезпечних та пожежонебезпечних об'єктах;
- в інших особливих умовах підвищеної небезпеки.

Запропонована форма наряду-допуску не суперечить чинним формам нарядів-допусків. Вона дає змогу забезпечити єдність форми та змісту під час видачі нарядів-допусків.

Щоб провести нескладні роботи¹, доцільно використовувати вже наявні в нормативних документах форми нарядів-допусків.

Що ж, із формою наряду-допуску розібралися, тепер розглянемо структуру цього документа.

¹ Наприклад, роботи з пороховим інструментом; роботи вантажопідіймальним краном поблизу повітряних ліній електропередачі; вогневі, водолазні роботи.

Яка структура

Більшість нарядів-допусків для робіт у складних умовах виробництва **містить дві частини**:

- перша — розділ «Наряд»;
- друга — розділ «Допуск».

При цьому форми нарядів-допусків² мають наскрізну нумерацію, тобто розділи «Наряд» та «Допуск» не роз'єднують.

Наряд-допуск для нескладних робіт зазвичай оформлюють як одну частину.

У частині «Наряд» визначають:

- зміст і послідовність виконання завдання;
- місце, час початку та закінчення;
- необхідні організаційно-технічні заходи безпеки — зокрема, використовувані засоби захисту працівників, періодичність аналізів повітряного середовища;
- відповідальних за безпеку праці осіб.

У деяких формах нарядів-допусків передбачено, що частину «Наряд» може затверджувати технічний керівник, наприклад головний інженер, або інша визначена керівником суб'єкта господарювання посадова особа.

У частині «Допуск» визначають:

- склад бригади;
- обсяг і склад підготовчих робіт;
- достатність вжитих заходів безпеки, після виконання яких члени бригади мають право розпочати роботи.

² Виняток — наряд-допуск за формою, наведеною в додатку Ж до ДБН А.3.2-2-2009 «Система стандартів безпеки праці. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. Основні положення».

ВИ МАЄТЕ ЦЕ ЗНАТИ

Чи можна використовувати електронний підпис при оформленні наряду-допуску

Так, можна.

Суб'єкт господарювання має розробити інструкцію щодо електронного документообігу на підприємстві.

Є Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну, затверджена постановою КМУ від 17.01.2018 № 55. Ця інструкція визначає поря-

док проходження електронного документа з моменту його створення або одержання та до моменту відправлення або передавання до архівного підрозділу установи, а також оперативний інформаційний обмін за допомогою службової електронної пошти.

Електронні документи підписують, погоджують, засвідчують за допомогою кваліфікованого електронного підпису або кваліфікованої електронної печатки

Отже, у частині «Наряд» визначають конкретний обсяг виконуваних робіт і відповідні організаційно-технічні заходи, а в частині «Допуск» — людський чинник у виконуваних видах робіт.

Далі роз'яснимо, у скількох примірниках оформлювати наряд-допуск та що можна додавати до цього документа.

Скільки примірників і які додатки

Наряд-допуск оформлюють як на виконання робіт на одному робочому місці, так і на послідовне виконання однотипних робіт на декількох робочих місцях.

Розрізняють наряд-допуск:

- **загальний** — для робіт загалом на обладнанні або в робочій зоні;
- **проміжний** — для робіт на окремих елементах обладнання або ділянках робочої зони.

Проміжний наряд видають лише за наявності загального. Форма такого наряду-допуску наведена в додатку 3 до Правил охорони праці під час експлуатації тепломеханічного обладнання електростанцій, теплових мереж і тепловикористовувальних установок, затверджених наказом Міненерговугілля від 02.12.2013 № 892 (НПАОП 0.00-1.69-13).

Наряд-допуск на роботу виписують у двох примірниках, заповнюють під копіювальний папір. Записи в обох примірниках мають бути чіткими, розбірливими та зрозумілими. Наряди-допуски нумерують щомісяця, починаючи з першого номера. На це вказують підпункти 15.1.3, 15.1.4 Правил охорони праці під час експлуатації водопровідно-каналізаційних споруд на залізничному транспорті, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці від 14.10.2004 № 226 (НПАОП 60.1-1.01-04).

Наряд-допуск оформлюють на кожну бригаду, яка бере участь у роботах. Перший примірник документа має бути в особи, яка видала наряд-допуск, другий — у відповідального керівника робіт.

У разі робіт на території діючого підприємства наряд-допуск оформлюють у трьох примірниках. Третій екземпляр видають відповідальній особі діючого підприємства (допускачу). Допускач проводить інструктаж відповідального виконавця робіт щодо особливостей робіт на території підприємства.

Примірники нарядів-допусків підписують відповідальні особи.

Форму наряду-допуску заповнюють відповідно до змісту підрядкового тексту бланка, ясно й чітко. Можна оформлювати наряд-допуск в електронній формі.

У наряді-допуску можна вказати найменування та номери креслень, схем й інших оперативних документів, які використовують під час робіт. Їх додають до наряду.

Під час газонебезпечних робіт до наряду-допуску можна додати план виконання таких робіт. У ньому вказують:

- послідовність робіт;
- розташування працівників;
- потребу в механізмах і пристроях;
- заходи, що забезпечують безпеку робіт;
- осіб, відповідальних за проведення кожної газонебезпечної роботи, за загальне керівництво та координацію робіт.

Підстава — пункт 7.8 розділу VII Правил безпеки систем газопостачання, затверджених наказом Міненерговугілля від 15.05.2015 № 285 (НПАОП 0.00-1.76-15).

Систему нумерації нарядів-допусків, порядок їх реєстрації та зберігання встановлює керівник виробничого підрозділу. Нумерацію цих документів зазвичай проставляють у вигляді двох чисел через дефіс:

- перше — це порядковий номер наряду-допуску, який був виписаний із початку поточного року;
- друге — поточний рік.

Перед початком робіт в охоронній зоні інженерної комунікації необхідно:

- отримати від уповноваженого представника підприємства-власника інженерної мережі письмову згоду — дозвіл, акт-допуск³, ордер тощо;
- ознайомити з вказаними заходами безпеки виконавців робіт.

Якщо роботи одночасно ведуть декілька підрядних організацій, спочатку розробляють додаткові заходи безпеки. Наприклад, це можуть бути заходи безпеки з акта-допуску. Їх включають до наряду-допуску кожного виконавця робіт.

Кількість нарядів-допусків, які одночасно оформлюють на одного відповідального керівника робіт, визначає особа, яка видала наряд-допуск. При цьому вона враховує фізичну можливість відповідального керівника робіт виконати свої обов'язки. Зауважте, що у відповідального керівника робіт не може бути одночасно понад три незакритих наряди-допуски.

Насамкінець з'ясуємо, у якому журналі реєструвати видачу нарядів-допусків, де та як довго його зберігати.

Як реєструвати видачу

Видачу та повернення наряду-допуску реєструють у спеціальному журналі. Йому присвоюють наступний за порядком номер.

Перелік журналів для реєстрації нарядів-допусків знайдете в *Додатку 2*. Залежно від сфери господарювання керівник підприємства має визначити конкретну форму журналу.

³ **Акт-допуск на виконання робіт підвищеної небезпеки** на території підприємства (цеху, виробничої ділянки) — документ, складений за встановленою формою, за яким передають об'єкт підряднику для робіт на території замовника. Так зазначено в пункті 2 НПАОП 27.0-4.03-19.

Журнал нумерують, прошнуровують та засвідчують печаткою суб'єкта господарювання. Журнали реєстрації видачі нарядів-допусків, незаповнені бланки й закриті наряди-допуски зберігають у особи, яка їх видає.

Аркуші журналу нумерують, прошивають і за потреби проставляють на них печатку. Кількість прошитих листів засвідчує підписом особа, яка видала журнал. Наприклад, про це йдеться у примітці до наряду-допуску, наведеного в додатку 4 до Правил пожежної безпеки в лісах України, затверджених наказом Держкомлісгоспу від 27.12.2004 № 278.

Журнал реєстрації нарядів-допусків належить до документів тимчасового зберігання — до трьох років, за мірою заповнення. Як довго його зберігати, визначає керівник виробничого підрозділу залежно від видів виконуваних робіт — **від 30 діб до трьох років**.

Місце та строк зберігання закритих нарядів-допусків визначає керівник виробничого підрозділу. Строк зберігання наряду-допуску відраховують від дня, коли закрили документ. Він залежить від видів виконуваних робіт і може бути **від 30 діб до трьох років**. Підстава — пункт 336 таблиці Переліку типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів, затвердженого наказом Мін'юсту від 12.04.2012 № 578/5.

Конкретний строк зберігання нарядів-допусків визначають у локальному положенні про видачу цих документів. Або ж його визначають особи, відповідальні за організацію робіт підвищеної небезпеки підприємства, за погодженням із роботодавцем.

Закриття наряду-допуску оформляють за участю визначених у ньому відповідальних осіб.

Заборонено поновлювати експлуатацію технологічного обладнання, будівлі, споруди або їхніх елементів, пов'язаних із роботами за нарядом-допуском, без повернення закритого наряду-допуску відповідальним виконавцем робіт.

Якщо форма наряду-допуску передбачає додаток (корінець), то після закриття документа цей додаток повертають особі, яка видала наряд-допуск.

І насамкінець пам'ятайте: безпека робіт за нарядом-допуском насамперед залежить від кваліфікації та професійних навичок осіб, які їх організовують.

ДО ТЕМИ

- Оформлюємо наряд-допуск на виконання робіт. Зразки документів (№ 11/2020, с. 10)
- Продовжуємо оформлювати наряд-допуск на виконання робіт. Зразки документів (№ 12/2020, с. 15)

Додаток 1

Підприємство, об'єкт, цех, виробнича дільниця _____

НАРЯД - ДОПУСК № _____ на виконання робіт підвищеної небезпеки від _____ 20__ р.

1. НАРЯД

1.1. Найменування підприємства, структурного підрозділу _____

1.2. Відповідальний керівник робіт _____

(посада, ім'я, прізвище, № посвідчення та дата чинної перевірки знань із питань охорони праці)

1.3. Відповідальний виконавець робіт _____

(посада, ім'я, прізвище, № посвідчення та дата чинної перевірки знань із питань охорони праці)

1.4. Відповідальна особа діючого підприємства (за наявності) _____

(назва підприємства (цеху, дільниці); посада; ім'я, прізвище)

1.5. Найменування робіт _____

1.6. Місце проведення робіт _____

1.7. Склад бригади _____

(кількість працівників, професійний склад бригади)

1.8. Необхідні для виконання робіт засоби виробництва (виробниче обладнання, засоби захисту, робочий інструмент, матеріали) _____

1.9. Організаційно-технічні заходи щодо безпечної організації виконання робіт _____

(перерахувати конкретні основні заходи безпеки, номер (назва) інструкцій із охорони праці, експлуатаційної або технологічної документації, план-схеми, креслення тощо, якими необхідно керуватися під час робіт)

1.10. Особливі умови _____

(вказати конкретні умови виконання робіт (у разі робіт у колодязях — гранично допустимі концентрації виробничого середовища; у разі робіт в охоронній зоні повітряної лінії електропередавання — допустиму відстань від крайнього проводу повітряної лінії електропередавання; назву сторонньої організації, працівників якої залучають до робіт; вимоги до професійної підготовки членів бригади (зокрема, у разі робіт із використанням вантажопідіймальних машин — дані про стропальника) тощо)

1.11. Початок роботи ____ год ____ хв _____ 20__ р.

1.12. Кінець роботи ____ год ____ хв _____ 20__ р.

1.13. Наряд видав:

відповідальний керівник робіт _____

(дата, підпис)

1.14. Наряд отримав, із заходами безпеки ознайомлений:
відповідальний виконавець робіт _____

(дата, підпис)

1.15. Проведення робіт погоджено:
 відповідальна особа діючого підприємства (за наявності) _____

 (дата, підпис)

1.16. Продовжено наряд:
 до _____

 (дата, час)
 відповідальний керівник робіт _____

 (дата, підпис)
 відповідальний виконавець робіт _____

 (дата, підпис)
 відповідальна особа діючого підприємства (за наявності) _____

 (дата, підпис)
 до _____

 (дата, час)
 відповідальний керівник робіт _____

 (дата, підпис)
 відповідальний виконавець робіт _____

 (дата, підпис)
 відповідальна особа діючого підприємства (за наявності) _____

 (дата, підпис)

МП

2. ДОПУСК

2.1. Цільовий інструктаж членів бригади (під час первинного допуску)

№ з/п	Ім'я, прізвище	Посада, професія	№ посвідчення, дата останньої перевірки знань із питань охорони праці	№ (назва) інструкцій із охорони праці	Дата проведення інструктажу	Підпис особи про проходження інструктажу	Прийматка*

* Наприклад, вказують найменування сторонньої організації, працівників якої залучають до робіт.

2.2. Інструктаж проведено, умови й засоби виробництва перевірені, заходи безпеки, що вказані в наряді-допуску, виконані.

Дозволяю розпочати виконувати роботи:
 відповідальний керівник робіт _____

 (дата, підпис)
 відповідальний виконавець робіт _____

 (дата, підпис)
 відповідальна особа діючого підприємства (за наявності) _____

 (дата, підпис)

2.3. Результати аналізу повітряного середовища на наявність газів, проведеного перед початком та під час газонебезпечних робіт у замкнених і важ-

Закінчення Додатка 1

кодоступних просторах: підземних або надземних спорудах (колодязях, траншеях, шурфах, котлованах, ямах та інших виїмках), всередині технологічного обладнання (камерах, колекторах, газоходах, повітропроводах, трубопроводах, резервуарах, цистернах, бункерах, баках та інших ємностях).

Дата, час відбирання проби	Місце відбирання проби	Компоненти повітряного середовища, що визначають	Допустима концентрація	Результати аналізу	Ім'я, прізвище особи, яка проводила аналіз

2.4. Зміни в складі бригади

№ з/п	Уведено до складу бригади (ім'я, прізвище)	Виведено зі складу бригади (ім'я, прізвище)	Дата, час	Посада, ім'я, прізвище особи, яка надала дозвіл на зміну складу бригади

2.5. Цільовий інструктаж членів бригади (у процесі виконання робіт)

№ з/п	Ім'я, прізвище	Посада, професія	№ посвідчення, дата останньої перевірки знань із питань охорони праці	№ (назва) інструкцій із охорони праці	Дата проведення інструктажу	Підпис особи про проходження інструктажу	Примітка*

* Вказують додаткову інформацію.

2.6. Роботи повністю виконані, засоби виробництва (технологічне обладнання, засоби захисту, робочий інструмент, матеріали) прибрані, бригада виведена, про що повідомлено _____
(посада, ім'я, прізвище, дата, час)

2.7. Наряд-допуск закритий
відповідальний виконавець робіт _____
(дата, підпис)

відповідальна особа діючого підприємства (за наявності) _____
(дата, підпис)

2.8. Висновок відповідального керівника робіт щодо виконання робіт

(вказати на повноту виконаних робіт) _____ (дата, підпис)

2.9. Додаткові вказівки (для експлуатаційної організації) _____

(вказати на необхідність внести зміни до технологічних схем у зв'язку з виконаними роботами та інші конкретні організаційно-технічні умови, за яких допускається ефективне використання результатів виконаних робіт)

Перелік журналів для реєстрації нарядів-допусків

№ з/п	Назва та форма журналу	Нормативне посилання	Строк зберігання журналу
1	Журнал обліку видачі нарядів-допусків на право виконання робіт підвищеної небезпеки (реконструкція промислових підприємств), 11 граф	Додаток 6 до Правил безпеки під час реконструкції будівель і споруд промислових підприємств (НПАОП 45.2-1.12-01)	Не визначено
2	Журнал обліку робіт за нарядами і розпорядженнями (роботи в електроустановках), 10 граф	Додаток 5 до Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів (НПАОП 40.1-1.21-98)	Шість місяців
3	Журнал обліку нарядів-допусків на виконання робіт з підвищеною небезпекою (будівельні роботи), 9 граф	Додаток И до ДБН А.3.2-2-2009 «Система стандартів безпеки праці. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. Основні положення»	Не визначено
4	Журнал обліку нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки (будівельні роботи), 9 граф	Додаток 14 до Правил з охорони праці під час будівництва та ремонту об'єктів житлово-комунального господарства (НПАОП 45.2-1.02-90)	Не визначено
5	Журнал обліку робіт, що виконуються за нарядами і розпорядженнями (роботи на висоті), 9 граф	Додаток 3 до Правил охорони праці під час виконання робіт на висоті (НПАОП 0.00-1.15-07)	Не визначено
6	Журнал обліку робіт за нарядами і розпорядженнями (роботи в електроустановках), 8 граф	Додаток 3 до Правил безпечної експлуатації електроустановок (НПАОП 40.1-1.01-97)	Шість місяців
7	Журнал обліку і реєстрації робіт за нарядами та розпорядженнями (роботи на тепломеханічному обладнанні), 8 граф	Додаток 7 до Правил охорони праці під час експлуатації тепломеханічного обладнання електростанцій, теплових мереж і тепловикористовувальних установок (НПАОП 0.00-1.69-13)	Шість місяців
8	Журнал реєстрації нарядів-допусків (робота на підприємствах металургійної промисловості та залізрудних гірничо-збагачувальних комбінатах), 9 граф	Додаток 3 до Положення щодо застосування нарядів-допусків на виконання робіт підвищеної небезпеки в металургійній промисловості та залізрудних гірничо-збагачувальних комбінатах (НПАОП 27.0-4.03-19)	Три місяці
9	Журнал реєстрації нарядів-допусків на проведення робіт на підприємствах (спиртове та лікєро-горілчане виробництво), 5 граф	Додаток 16 до Правил безпеки для спиртового та лікєро-горілчаного виробництва (НПАОП 15.9-1.11-97)	Не визначено

Закінчення Додатка 2

№ з/п	Назва та форма журналу	Нормативне посилання	Строк зберігання журналу
10	Журнал реєстрації нарядів-допусків на спалювання порубкових решток, 9 граф	Додаток 4 до Правил пожежної безпеки в лісах України (НАПБ А.01.002-2004)	Три роки
11	Журнал реєстрації нарядів-допусків на виконання вогневих робіт (вогневі роботи на судах), 8 граф	Додаток 10 до Правил пожежної безпеки для суден, які будуються та ремонтуються (НАПБ В.01.028-2004)	Не визначено
12	Журнал реєстрації нарядів-допусків на виконання вогневих робіт, 8 граф	Додаток 2 до Правил пожежної безпеки для підприємств з переробки ефірно-олійної сировини (НАПБ В.01.011-2007)	Не визначено
13	Журнал обліку і реєстрації робіт за нарядами-допусками та розпорядженнями, 8 граф	Додаток 6 до Положення про проведення навчання з питань охорони праці та порядок допуску військовослужбовців Збройних Сил України до виконання робіт	Шість місяців

Примітки:

1. Журнал веде особа, відповідальна за оформлення та видачу нарядів-допусків.
2. Строк зберігання визначають після останньої дати запису.
3. Можна використовувати журнал робіт, які проводять без наряду-допуску. Наприклад, журнал обліку газонебезпечних робіт, які проводять без наряду-допуску, за формою, наведеною у додатку 3 до Типової інструкції з організації безпечного проведення газонебезпечних робіт (НПАОП 0.00-5.11-85).

створюємо безпечні умови праці

Експерт роз'яснить, якими мийними засобами забезпечити працівників, зокрема під час пандемії COVID-19. Уважно прочитайте статтю і гайда до роботи!

Володимир Шапінський,
експерт із охорони праці, Київ

Забезпечуємо працівників мийними засобами

На роботах, пов'язаних із забрудненням, працівники безплатно отримують за встановленими нормами мило. А на роботах зі шкідливими речовинами — змивальні та знешкоджувальні засоби. Це передбачає стаття 165 Кодексу законів про працю України.

Чи забезпечили працівників мийними та знешкоджувальними засобами, контролює керівник служби охорони праці. Так скеровує частина восьма пункту 3.14 Типового положення про службу охорони праці, затвердженого наказом Держгірпромнагляду від 15.11.2004 № 255 (НПАОП 0.00-4.35-04).

Що й як видавати — з'ясуємо далі.

Чим керуватися

На роботах зі шкідливими й небезпечними умовами праці; роботах, пов'язаних із забрудненням або несприятливими метеорологічними умовами, працівники безплатно отримують засоби захисту:

- спецодяг;
- спецвзуття;
- інші засоби індивідуального захисту (ЗІЗ);
- мийні та знешкоджувальні засоби.

Підстава — стаття 8 Закону про охорону праці.

Роботодавець також має забезпечити засобами захисту працівників, які виконують разові роботи, пов'язані з ліквідацією наслідків аварій, стихійного лиха тощо.

Керівник підприємства компенсує працівнику витрати на спецодяг, інші ЗІЗ, мийні й знешкоджувальні засоби в разі, якщо їх не закупило підприємство. Такі умови врегульовує колективний договір.

Загальні умови використання мийних засобів визначають:

- Технічний регламент мийних засобів, затверджений постановою КМУ від 20.08.2008 № 717 (далі — Технічний регламент);

- державні санітарні норми — наприклад, ДСанПіН 2.2.9.027-99 «Державні санітарні правила і норми безпеки продукції парфумерно-косметичної промисловості»;

- листи держорганів — наприклад, лист МОЗ «Щодо нормативно-правових засад надання безоплатного мила, миючих та знешкоджуючих засобів працівникам, які працюють в умовах фактичного забруднення шкіри забруднюючими речовинами» від 27.11.2006 № 05.01.03-Д-1/19/2330; лист Держсанепідслужби «Щодо нормативно-правових засад надання безоплатного мила, мийних та знешкоджуючих засобів працівникам» від 14.10.2011 № 01.03/3093.

Мийний засіб — будь-яка речовина або препарат, що містять мило та/або інші поверхнево-активні речовини, призначені для прання або очищення та використання в побуті й промисловості, у формі рідини, порошку, пасти, бруска, плитки, таблетки тощо (п. 3 Технічного регламенту).

Технічний регламент, зокрема, встановлює вимоги до мийних засобів і поверхнево-активних речовин, що входять до їхнього складу. Такі

засоби мають відповідати вимогам щодо:

- рівня біологічного розкладу поверхнево-активних речовин;
- маркування мийних засобів;
- інформації, яку надають на запит органів виконавчої влади;
- обмеження стосовно вмісту фосфатів та інших сполук фосфору в цих засобах.

Вимоги Технічного регламенту не поширюються:

- на тверде мило
- косметичні засоби
- поверхнево-активні речовини з дезінфікувальними властивостями
- мийні засоби, що містять не більше ніж 0,2% поверхнево-активних речовин

Із нормативною базою визначилися, тепер розберемося з нормами видачі мийних засобів.

Як видавати

На сьогодні немає документів, які встановлюють норми видачі мийних засобів працівникам.

РЕКОМЕНДАЦІЯ ЕКСПЕРТА

Є документи щодо видачі мийних засобів працівникам ще радянських часів. Наприклад, постанова Народного комісаріату праці РРФСР від 26.08.1922 № 383 встановлює норму видачі мила на одного працівни-

ка — 400 г на місяць. Наразі вимоги цього документа мають рекомендаційний характер як кодекс усталеної практики*. Можете орієнтуватися на ці норми, але рекомендуємо затвердити їх у колективному договорі

* **Кодекс усталеної практики** — нормативний документ, що містить рекомендації щодо практик чи процедур проектування, виготовлення, монтажу, технічного обслуговування або експлуатації обладнання, конструкцій чи виробів. Так визначає цей термін пункт 4 статті 1 Закону України «Про стандартизацію» від 05.06.2014 № 1315-VII.

Нагадуємо, роботодавець зобов'язаний власним коштом придбати та забезпечити працівників ЗІЗ відповідно до нормативно-правових актів із охорони праці. Тож коли затверджуєте на підприємстві колективний договір та визначаєте норми видачі мийних і знешкоджувальних засобів, орієнтуйтеся на наявні нормативні документи.

Придбавайте мийні засоби в суб'єктів господарювання, продукція яких:

- відповідає вимогам безпеки й охорони здоров'я;
- має позитивний висновок органів із оцінки відповідності, сертифікат чи декларацію відповідності;
- відповідає вимогам Технічного регламенту.

За колективним договором роботодавець також може додатково, понад установлені норми, видавати працівнику ЗІЗ. Це можливо, якщо фактичні умови праці працівника вимагають їх застосовувати.

Далі роз'яснимо, якими засобами захисту забезпечити працівників під час пандемії COVID-19.

Чим забезпечувати під час карантину

У період поширення коронавірусної інфекції керуйтеся вказівками ВООЗ і МОЗ. Ці вказівки скеровують, що для профілактики захворювання на COVID-19 підприємства повинні забезпечити працівників:

- рукомийниками;
- милом;
- разовими рушниками, серветками тощо;
- спиртовмісними засобами для рук.

Заохочуйте працівників регулярно мити та/або дезінфікувати руки. Роздрукуйте й розмістіть над умивальниками шпаргалку, як правильно мити руки**.

Щоб знезаразити руки, краще використовувати рідке або концентроване мило з антибактеріальним ефектом. Воно містить пом'якшувальні та зволожувальні домішки, захищає шкіру від зневоднення, сприяє її відновленню та має протизапальну дію. До того ж рідке мило знижує ризик перехресного перенесення патогенних і умовно-патогенних мікроорганізмів.

Щоб нанести рідке мило на руки, використовуйте механічні дозатори, які можна привести в дію ліктем. Так руки не торкатимуться зливного отвору дозатора.

Якщо ж застосовуєте тверде антибактеріальне мило, віддавайте перевагу невеличким брускам. Використовуйте мильницю з решіткою, щоб мило добре висихало.

Щоб висушити руки, застосовуйте індивідуальні чисті та сухі рушники з тканини або разові паперові рушники. Рушники з тканини змінюйте якнайчастіше. ■

** Див. шпаргалку «Мийте руки правильно!» у № 4/2020 на с. 16.

Із листа до редакції: «У яких випадках Держпраці має право зупинити виконання робіт або експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки?»

Володимир Шапінський,
експерт із охорони праці, Київ

У яких випадках Держпраці накладає санкції на суб'єкта господарювання

За результатами планового або позапланового заходу посадова особа органу державного нагляду (контролю) (далі — держорган) складає акт. На це вказує частина шоста статті 7 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 № 877-V (далі — Закон № 877).

На підставі акта держорган може звернутися з позовом до адміністративного суду в порядку та строки, встановлені законом. Аби зробити це, мають бути причини, щоб повністю або частково зупинити виробництво (виготовлення), реалізацію продукції, виконання робіт, надання послуг. А як діяти, якщо необхідно вжити інших заходів реагування? У такому разі держорган протягом п'яти робочих днів із дня, коли завершилася перевірка, складає припис, розпорядження, інший розпорядчий документ із вимогою усунути виявлені порушення (ч. 7 ст. 7 Закону № 877).

На підставі розпорядчого документа — припису — Держпраці зупиняє, припиняє, обмежує:

- експлуатацію підприємств, окремих виробництв, цехів, дільниць, робочих місць, будівель, споруд, приміщень та інших виробничих об'єктів;
- виготовлення і експлуатацію машин, механізмів, устаткування, транспортних та інших засобів виробництва;
- виконання певних робіт.

Про це йдеться в підпункті 52 пункту 4 Положення про Державну службу України з питань праці, затвердженого постановою КМУ від 11.02.2015 № 96.

Повністю або частково зупинити господарську діяльність **може лише рішення суду**. Відновити діяльність можна з моменту, коли відповідний держорган отримав повідомлення суб'єкта господарювання про те, що він усунув усі порушення, які встановив суд (ч. 5 ст. 4 Закону № 877).

Підстави, щоб зупинити господарську діяльність, а також повноваження держорганів щодо цього встановлюють виключно закони (ч. 4 ст. 4 Закону № 877).

На сьогодні немає вичерпного переліку підстав, щоб зупинити господарську діяльність. Натомість умови заборон, пов'язаних із експлуатацією виробничого обладнання, визначають нормативно-правові акти з охорони праці.

Якщо суб'єкт господарювання не виконує приписів, розпоряджень та інших розпорядчих документів держоргану, до нього застосовують штрафні санкції згідно із законом (ч. 9 ст. 4 Закону № 877). ■

Книги для всіх передплатників журналу «Довідник спеціаліста з охорони праці»

**ЧИТАЙТЕ
будь-коли
та будь-де**

Не вдалося зайти?
Зателефонуйте нам
0 800 21 23 12

Доступ до книг
esop.mcfr.ua

розслідуємо нещасні випадки

Роботодавець відшкодував шкоду потерпілому внаслідок нещасного випадку. Але винуватцем нещасного випадку став інший працівник. Чи може роботодавець вимагати від нього компенсувати заподіяну шкоду? Може, якщо скористається порадами нашого експерта. У статті знайдете також зразки необхідних документів

Ірина Шкарівська,
адвокат, Київ

Регресне стягнення шкоди за результатами розслідування нешасного випадку: що варто знати

Якщо на підприємстві стався нещасний випадок, фінансові витрати на врегулювання претензій потерпілого несе роботодавець. Але якщо винним у нещасному випадку є хтось із працівників, то роботодавець може вимагати від винуватця компенсувати завдану шкоду. Як це зробити — роз'яснимо в статті.

Що таке право регресу, або право зворотної вимоги до винної особи

Поняття «право регресу» роз'яснює Цивільний кодекс України (ЦК):

Особа, яка відшкодувала шкоду, завдану іншою особою, має право зворотної вимоги (регресу) до винної особи в розмірі виплаченого відшкодування, якщо інший розмір не встановлений законом (ч. 1 ст. 1191 ЦК).

Роботодавець має право регресу до своїх працівників у тих випадках, якщо вони заподіяли шкоду третій особі й роботодавець компенсував її потерпілому.

Законодавство передбачає **матеріальні гарантії для потерпілого працівника** від роботодавця:

1. За працівником зберігається місце роботи та середня заробітна плата на весь період, доки не відновиться працездатність або доки йому не встановлять стійку втрату професійної працездатності.

2. Якщо працівник не в змозі виконувати попередню роботу, він проходить навчання, перекваліфікацію, а також отримує місце роботи відповідно до медичних рекомендацій.

Підстава — частина третя статті 9 Закону про охорону праці.

Потерпілий також має право вимагати відшкодування моральної шкоди, завданої внаслідок порушення його прав (ст. 23 ЦК). Окрім того, у разі смерті потерпілого певні матеріальні гарантії від роботодавця мають шанс отримати його родичі (§ 2 гл. 82 ЦК).

Розмір компенсації може становити від кількох тисяч до сотень тисяч гривень, особливо в тих ситуаціях, якщо внаслідок нещасного випадку працівник загинув.

Як поставити зворотну вимогу до працівника, який заподіяв шкоду, регламентують трудове законодавство та судова практика:

- глава IX «Гарантії при покладенні на працівників матеріальної відповідальності за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації» Кодексу законів про працю України (КЗпП);
- постанова Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику в справах про відшкодування шкоди, заподіяної підприємствам, установам, організаціям їх працівниками» від 29.12.1992 № 14 (далі — ППВСУ № 14);
- постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про узагальнення практики застосування судами законодавства, що регулює матеріальну відповідальність працівників за шкоду, заподіяну роботодавцю» від 11.12.2015 № 12 (далі — ППВССУ № 12).

За шкоду, заподіяну підприємству під час виконання трудових обов'язків, працівники, крім посадових осіб, із вини яких заподіяна шкода, несуть матеріальну відповідальність у розмірі прямої дійсної шкоди (ст. 132 КЗпП). Посадові особи також зобов'язані відшкодувати роботодавцю неодоленний прибуток.

Пряма дійсна шкода — це втрата, погіршення або зниження цінності майна, необхідність для підприємства, установи, організації провести затрати на відновлення, придбання майна чи інших цінностей або провести зайві, тобто спричинені внаслідок порушення працівником трудових обов'язків, грошові виплати (п. 4 ППВСУ № 14).

До різновидів прямої дійсної шкоди належать також виплати на користь третіх осіб у порядку відшкодування шкоди.

Розмір шкоди встановлюють за допомогою доказів, як-от:

- дані бухгалтерського обліку;
- матеріали інвентаризації;
- акти ревізії та облікові документи;
- акти й інші документи про недостачу, зіпсування, втрату, знищення майна;

- висновки компетентних органів, довідки й інші документи про вартість майна, розмір зайвих грошових виплат, а також сум, витрачених на придбання, відновлення майна, задоволення претензій третіх осіб тощо.

Підстава — пункт 23 ППВСУ № 14.

Щоб розв'язати зазначене питання, суд може призначити бухгалтерську чи іншу експертизу.

Які суми та порядок стягнення

Сума, яку роботодавець може стягнути з працівника як компенсацію шкоди, не завжди рівноцінна сумі заподіяних збитків.

Винні працівники несуть **обмежену матеріальну відповідальність** у розмірі прямої дійсної шкоди, але не більше ніж свій середній місячний зарібок (ст. 132 КЗпП).

Випадки, коли працівники несуть **повну відповідальність**, тобто зобов'язані компенсувати шкоду в повному її розмірі, вказані в статті 134 КЗпП. До них, зокрема, належать випадки, коли шкоди завдали дії працівника, які мають ознаки діянь, переслідуваних у кримінальному порядку.

Уявімо ситуацію: суд установив вину працівника в злочині, передбаченому статтею 272 «Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою» Кримінального кодексу України (КК). Унаслідок цього злочину з іншим працівником стався нещасний випадок. Однак суд звільнив винного працівника від кримінальної відповідальності з нереабілітуючих підстав, наприклад за законодавством про амністію.

Роботодавець у цьому разі може претендувати на стягнення шкоди в порядку регресу в повному розмірі. Адже її завдали діяння працівника, переслідувані в кримінальному порядку.

Суд може зменшити розмір відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, залежно від її матеріального становища (ч. 4 ст. 1193 ЦК). Однак це не стосується випадків, коли працівник завдав шкоди через кримінальне правопорушення. Тож працівнику не варто розраховувати на милість суду, якщо нещасний випадок стався через його злочинну поведінку.

Порядок стягнення шкоди залежить від її розміру та бажання працівника компенсувати цю шкоду. У будь-якому випадку роботодавець має видати наказ про накладення матеріальної відповідальності та стягнення матеріальної шкоди (див. Додаток 1). Ознайомте з ним працівника, а в разі його відмови — складіть про це акт.

У пригоді неодмінно стане

- Акт про встановлення розміру збитків (див. Додаток 2)
- Заява про зобов'язання відшкодувати збитки (див. Додаток 3)

СПОСОБИ СТЯГНУТИ ШКОДУ:

1. У добровільному порядку. Працівник, який заподіяв шкоду, може добровільно покрити її повністю або частково. За згодою роботодавця, щоб покрити шкоду, працівник може передати рівноцінне майно або полатодити пошкоджене (ч. 5 ст. 130 КЗпП).

Такий спосіб покриття шкоди можливий після того, як провели службове розслідування, встановили факт заподіяння шкоди й видали наказ за результатами службового розслідування (п. 4 ППВССУ № 12). У наказі винним особам можна запропонувати добровільно покрити заподіяну підприємству шкоду рівноцінним майном або полатодити пошкоджене майно.

2. За розпорядженням роботодавця. Щоб працівник зміг покрити шкоду в розмірі, що не перевищує середнього місячного заробітку, керівник видає розпорядження про відрахування із заробітної плати працівника (ст. 136 КЗпП). Таке розпорядження потрібно зробити не пізніше ніж через два тижні з дня, коли виявили шкоду. А передати його бухгалтеру (звернути до виконання) — не раніше семи днів із дня, коли працівник отримав про це повідомлення. У цьому випадку роботодавець не отримує згоди працівника на відрахування зазначених сум. Такі дії роботодавця працівник має право оскаржити в суді.

Звернути до виконання — це передати розпорядження бухгалтеру щодо розрахунків із працівниками, а не реально зробити відрахування.

У який строк ознайомити працівника з виданим розпорядженням про відрахування з його заробітку, щоб покрити завдану підприємству шкоду, законодавство не регламентує (п. 14 ППВССУ № 12).

У цьому разі також пам'ятайте про **обмеження із «зарплатних» відрахувань**, установлені статтями 128, 129 КЗпП:

- при кожній виплаті заробітної плати загальний розмір усіх відрахувань не може перевищувати 20%, а у випадках, окремо передбачених законодавством, — 50% заробітної плати, яка належить до виплати працівнику. Виняток становлять випадки відрахування із заробітної плати при відбуванні виправних робіт і при стягненні аліментів на неповнолітніх дітей. За таких умов розмір відрахувань із заробітної плати не може перевищувати 70%;
- не допускаються відрахування з вихідної допомоги, компенсаційних та інших виплат, на які згідно із законодавством не звертається стягнення.

3. У судовому порядку. Роботодавець звертається до суду з позовними вимогами про відшкодування шкоди з вини працівника, якщо:

- розмір шкоди перевищує середній місячний заробіток;
- розмір шкоди не перевищує середнього місячного заробітку, але відрахувати кошти на відшкодування із заробітної плати неможливо. Наприклад, якщо працівник припинив трудові відносини із цим під-

приємством у зв'язку із закінченням строку на видання розпорядження про відрахування.

Реальний випадок із судової практики — у *Додатку 4*.

Зазвичай суми відшкодування, що сплачує роботодавець за результатами розслідування нещасного випадку, значно перевищують розмір середнього заробітку працівника-винуватця. До того ж працівник відмовляється компенсувати їх у добровільному порядку. Тому уникнути судового позову роботодавцю не вдається.

У справах про відшкодування шкоди, заподіяної колишніми працівниками, згідно із судовими роз'ясненнями, керуйтеся нормами статей 130—137 КЗпП.

Якщо працівник звільнений, він усе одно зобов'язаний відшкодувати шкоду, завдану підприємству (п. 9 ППВССУ № 12).

У які строки поставити вимоги

Строк, щоб звернутися до суду щодо стягнення з працівника матеріальної шкоди, становить **рік із дня, коли виявили шкоду**, що заподіяв працівник (ч. 3 і 4 ст. 233 КЗпП). Це день, коли роботодавцю стало відомо про наявність такої шкоди (п. 20 ППВСУ № 14).

Після того як підприємство відшкодує потерпілому шкоду, завдану працівником, воно отримує право зворотної вимоги (регресу) до свого працівника.

Право регресної вимоги до працівника виникає з часу, коли підприємство виплатило суму третій особі. І з цього ж часу обчислюють річний строк, передбачений статтею 233 КЗпП, на подання регресного позову. Після того як цей строк закінчився, роботодавець втрапить право на вимогу будь-яких компенсацій (абз. 3 п. 20 ППВСУ № 14). Тож не зволікайте поставити регресні вимоги.

Зразок наказу про притягнення до матеріальної відповідальності працівника**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР «ЗДРАВНИЦЯ»
(ТОВ «МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР «ЗДРАВНИЦЯ»)**

Код ЄДРПОУ 22222222

Н А К А З

15.09.2021

м. Зразків

№ 24

**Про притягнення до матеріальної
відповідальності Сергія Задеряка**

У зв'язку з тим, що лікар-невропатолог ЗАДЕРЯК Сергій Вікторович завдав збитків ТОВ «Медичний центр «Здравниця», на підставі акта про встановлення розміру збитків від 14 вересня 2021 р. № 18 та згідно зі статтею 136 Кодексу законів про працю України (КЗпП)

НАКАЗУЮ:

1. Притягти Сергія Задеряка, лікаря-невропатолога, до матеріальної відповідальності в розмірі 1500 грн.

2. Бухгалтеру Кравченко Людмилі стягнути шкоду шляхом утримання її суми із заробітної плати лікаря-невропатолога Сергія Задеряка з урахуванням статті 128 КЗпП із 01 жовтня 2021 р. до повного покриття шкоди.

3. Начальнику відділу кадрів Стецюк Тетяні ознайомити лікаря-невропатолога Сергія Задеряка з цим наказом протягом одного дня.

4. Утримання здійснювати після закінчення семи днів із моменту ознайомлення Сергія Задеряка з цим наказом.

5. Контроль за виконанням наказу покладаю на головного бухгалтера Ірину Павлик.

Підстава: Акт про встановлення розміру збитків від 14 вересня 2021 р. № 18, калькуляція ТОВ «Ремонт» від 14 вересня 2021 р.

Директор

Радісна

Катерина РАДІСНА

Візи, відмітки про ознайомлення з наказом

Додаток 2

Зразок акта про встановлення розміру збитків

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР «ЗДРАВНИЦЯ»
(ТОВ «МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР «ЗДРАВНИЦЯ»)**

А К Т

14.09.2021 № 18

м. Зразків

**Про встановлення
розміру збитків**

1. Товариство з обмеженою відповідальністю «Медичний центр «Здравниця» створило комісію, щоб визначити розмір збитків, завданих лікарні, у такому складі:

- начальник відділу кадрів Тетяна Стецюк;
- головний бухгалтер Ірина Павлик;
- завідувач складу Костянтин Зінченко.

2. Комісія встановила, що лікар-невропатолог Сергій Задеряк пошкодив майно ТОВ «Медичний центр «Здравниця» — електроенцефалограф 16-канальний DX-NT EEG «Аксон ST» — внаслідок недбалих дій — недотримання вимог інструкції з експлуатації обладнання. Через застосування неправильного алгоритму увімкнення обладнання 11 вересня 2021 р. відбулося його перегрівання, що призвело до поломки. Вартість ремонту відповідно до калькуляції від 14 вересня 2021 р., наданої ТОВ «Ремонт», становить 1500 грн.

3. Завдані збитки комісія оцінює за даними бухгалтерської звітності та оборотно-сальдової відомості ТОВ «Медичний центр «Здравниця» з урахуванням стану зношення вказаного майна та калькуляції ТОВ «Ремонт». Сума збитків становить 1500 грн.

Начальник відділу кадрів

Стецюк

Тетяна СТЕЦЮК

Головний бухгалтер

Павлик

Ірина ПАВЛИК

Завідувач складу

Зінченко

Костянтин ЗІНЧЕНКО

Додаток 3

Зразок заяви про зобов'язання відшкодувати збитки

Директору
ТОВ «Медичний центр
«Здравниця»
Катерині РАДІСНІЙ

лікаря-невропатолога
Сергія Задеряка

ЗАЯВА

Я, Сергій Задеряк, ознайомлений із Актом про встановлення розміру збитків від 14 вересня 2021 р., яких завдав ТОВ «Медичний центр «Здравниця» внаслідок недбалого ставлення до майна — електроенцефалографа 16-канального DX-NT EEG «Аксон ST».

Готовий добровільно відшкодувати шкоду (оплатити ремонт згаданого обладнання) в розмірі 1500 грн до 30 вересня 2021 р. включно. Для цього прошу надати реквізити ТОВ «Медичний центр «Здравниця» для здійснення оплати.

14.09.2021

Задеряк

Додаток 4

Із працівника — винуватця нещасного випадку — суд стягнув кошти в порядку регресу

Судове рішення: постанова Дніпровського апеляційного суду від 19.02.2019, справа № 184/1485/17.

Обставини справи: гірничо-збагачувальний комбінат (далі — Комбінат або Позивач) звернувся до суду з позовом до працівника, машиніста екскаватора кар'єру (далі — Відповідач), про відшкодування матеріальної шкоди в порядку регресу. Позовні вимоги мотивовано тим, що рішенням суду в 2017 році з Комбінату стягнули на користь потерпілого від нещасного випадку працівника моральну шкоду, заподіяну внаслідок нещасного випадку на виробництві. Комбінат сплатив її в повному обсязі.

З огляду на те, що особою, винною у травмуванні потерпілого, є Відповідач, представник Комбінату вважав, що Комбінат має право зворотної вимоги до винної особи в порядку статті 1191 Цивільного кодексу України. Оскільки Відповідач у добровільному порядку не відшкодував матеріальної шкоди, Позивач звернувся до суду з відповідним позовом про примусове стягнення вказаних коштів.

Орджонікідзевський міський суд Дніпропетровської області своїм рішенням від 16.04.2018 задовольнив позовні вимоги Комбінату.

Закінчення Додатка 4

В апеляційній скарзі Відповідач просив змінити рішення суду та зменшити розмір заподіяної шкоди, яку він має відшкодувати Позивачу. Він посилався на те, що суд неповно з'ясував обставини справи. До уваги не взяли той факт, що правила з охорони праці порушили й інші працівники — треті особи в справі та й сам потерпілий. Це є підставою зменшити розмір відшкодування.

Суди встановили: 27.07.2011 у кар'єрі Комбінату стався нещасний випадок, унаслідок якого травмувався помічник машиніста екскаватора. Про це свідчить акт спеціального розслідування нещасного випадку та акт про нещасний випадок, пов'язаний із виробництвом.

Орджонікідзевський міський суд Дніпропетровської області в постанові від 08.04.2013 звільнив Відповідача, якого обвинувачували у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 272 Кримінального кодексу України, від кримінальної відповідальності на підставі закону про амністію. Кримінальне провадження закрили.

Орджонікідзевський міський суд рішенням від 15.05.2017 частково задовольнив позовні вимоги потерпілого від нещасного випадку та стягнув із Комбінату на його користь 80 000 грн, без урахування податків і зборів, та судовий збір у розмірі 551,20 грн. На виконання рішення суду Комбінат сплатив ці кошти в повному обсязі 13.06.2017, а вже 11.07.2017 звернувся до Відповідача з листом із пропозицією добровільно сплатити кошти, які Відповідач оплатити відмовився.

Висновки суду:

- регресне зобов'язання виникає лише у випадках, передбачених законом, і має похідний характер, оскільки підставою його виникнення є виконання іншою особою відповідного зобов'язання;
- підставою регресного позову є відповідальність особи, яка заподіяла шкоду, за свій вчинок та факт виплати певної грошової суми Позивачем, що поставив регресну вимогу;
- право зворотної вимоги виникає лише після того, як відбулася виплата;
- наявність судового рішення, за яким із потенційного регресанта ухвалено стягнути на користь потерпілого певну суму, не вважається достатньою підставою, щоб подати регресний позов. Такий позов можна подати лише після виконання зазначеного рішення, оскільки до моменту виконання в іншої особи, яка відшкодовує шкоду, немає витрат, які підлягають відшкодуванню;
- право регресної вимоги до працівника виникає з часу, коли підприємство виплатило грошову суму третій особі. Саме від цього часу обчислюють строк, щоб подати регресний позов;
- предметом цього спору є саме відшкодування прямої дійсної шкоди, завданої Комбінату. Тому відсутні підстави, щоб врахувати ступінь вини працівника й ту конкретну обстановку, за якої шкоду було заподіяно;
- доводи апеляційної скарги про те, що суд мав зменшити розмір відшкодування з урахуванням вини інших посадових осіб Комбінату та самого потерпілого, суд не взяв до уваги. Адже рішенням Орджонікідзевського міського суду від 15.05.2017 при частковому задоволенні позовних вимог потерпілого до Комбінату про відшкодування моральної шкоди визначено розмір відшкодування 80 000 грн, вже з урахуванням цих обставин.

Рішення суду: суд залишив апеляційну скаргу без задоволення.

проводимо атестацію робочих місць

Стаття підкаже

- Для яких робочих місць проводити атестацію
- Які пільги й компенсації встановлюють за результатами атестації

Атестація робочих місць: для чого проводять та які пільги визначають

Ольга Чернетенко,
експерт із охорони праці, Київ

Атестацію робочих місць за умовами праці (далі — атестація) проводять, щоб урегулювати відносини між роботодавцем і працівниками щодо реалізації прав на здорові та безпечні умови праці.

Щоб з'ясувати, чи потрібно проводити атестацію, підприємство вивчає норми охорони й гігієни праці щодо свого виробництва, а також:

- Списки № 1 і № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах, затверджені постановою КМУ від 24.06.2016 № 461 (далі — Списки № 461);
- Списки виробництв, робіт, цехів, професій і посад, зайнятість працівників в яких дає право на щорічні додаткові відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами праці та за особливий характер праці, затверджені постановою КМУ від 17.11.1997 № 1290;
- Перелік виробництв, цехів, професій і посад із шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня, затверджений постановою КМУ від 21.02.2001 № 163.

За результатами атестації:

- працівникам установлюють пільги й компенсації за роботу зі шкідливими та важкими умовами праці;
- розробляють заходи, щоб поліпшити умови праці та оздоровити працівників.

На це вказує Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці, затверджений постановою КМУ від 01.08.1992 № 442 (далі — Порядок № 442).

У статті розглянемо, на які пільги й компенсації мають право працівники за результатами атестації. Та спершу розберемося, чиї робочі місця атестувати.

На яких робочих місцях атестація обов'язкова

Атестацію проводять на всіх підприємствах, де технологічний процес, обладнання, сировина та матеріали є потенційними джерелами шкідливих і небезпечних виробничих чинників. І ці чинники можуть несприятливо впливати на стан здоров'я працівників, а також на їхніх нащадків як тепер, так і в майбутньому.

Також обов'язково проводять атестацію робочих місць працівників, чиї професії або посади передбачає нормативний документ, що визначає право на пільги й компенсації.

Атестацію проводять **не рідше ніж раз на п'ять років**. Її ініціатором має виступити керівник підприємства. Адже саме він відповідає за те, щоб атестацію провели своєчасно та якісно (п. 4 Порядку № 442).

Які пільги та компенсації встановлюють

Пільги та компенсації встановлюють пропорційно фактично відпрацьованому часу в несприятливих умовах праці. Тобто головний показник — фактичний час зайнятості працівника на робочому місці зі шкідливими умовами праці. Такими їх визначають за результатами атестації.

Якщо працівник працює неповний робочий час, то за угодою між ним і власником можна встановити неповний робочий день або неповний робочий тиждень. Так скеровує стаття 56 Кодексу законів про працю України (КЗпП). Це впливає на право працівника на пільги та компенсації.

Пільгова пенсія

Як підтверджують право працівника на пенсію за віком на пільгових умовах? Для цього враховують лише ті чинники, що діють на працівника під час трудового процесу не менше ніж 80% робочого часу. При цьому беруть до уваги підготовчі, допоміжні, поточні ремонтні роботи, пов'язані з його трудовими обов'язками й виконувані в шкідливих чи особливо шкідливих умовах праці.

ВИ МАЄТЕ ЦЕ ЗНАТИ

Чи проводити атестацію робочих місць працівників із неповним робочим днем

Під час атестації робочих місць за умовами праці атестують саме робоче місце, а не працівника. Працівники можуть працювати повний або неповний робочий день. Але це не впливає на те, чи проводити на підприємстві атестацію. Однозначно — проводити.

Атестацію проводять не рідше ніж раз на п'ять років. За цей час може звільнитися працівник або змінитися штатний розпис. Наприклад, наразі працівник працює на 0,5 ставки, а з часом на підприємстві уведуть повну ставку. Тоді на це місце можуть прийняти працівника, який працюватиме повний робочий день

Працівник, який працює неповний робочий день і зайнятий у шкідливих умовах менше ніж 80%, не має права на пільгову пенсію. А той, що працює неповний робочий тиждень, таке право має.

Підприємства мають право власним коштом установлювати право на пільгову пенсію. Про це йдеться в пункті 2² розділу XV Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 № 1058-IV. Вони можуть зменшувати пенсійний вік працівникам, які працювали або ще працюють за професіями, посадами, що не передбачені в Списках № 461. Обов'язкова умова — за результатами атестації визначили, що умови праці таких працівників дають право на пільгову пенсію.

Підприємство самостійно вирішує, чи проводити атестацію відповідних робочих місць, щоб визначити право працівників на дострокову пенсію власним коштом підприємства.

Щорічна додаткова
відпустка

Як розрахувати щорічну додаткову відпустку, регулюють Порядки застосування Списків виробництв, робіт, цехів, професій і посад, зайнятість працівників в яких дає право на щорічні додаткові відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами праці та за особливий характер праці, затверджені наказом Мінпраці від 30.01.1998 № 16.

Щоб установити таку відпустку за роботу зі шкідливими умовами праці, враховують показники, які діють на працівника не менше ніж 50% робочого часу.

Скорочена тривалість
робочого тижня

Право працівника на скорочену тривалість робочого тижня підтверджують, якщо його робоче місце за результатами атестації віднесено до категорії зі шкідливими умовами праці. Підстава — Порядок застосування Переліку виробництв, цехів, професій і посад із шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня, затверджений наказом Мінпраці від 23.03.2001 № 122.

З'ясуємо, у які дні працівнику встановлюють скорочену тривалість робочого часу:

- якщо в Переліку зазначено «постійно зайнятий» або «що постійно працює» — лише в ті дні, коли він фактично зайнятий у цих умовах протягом усього скороченого робочого часу;
- якщо таких записів немає — лише в ті дні, коли він фактично був зайнятий у шкідливих умовах праці не менше половини тривалості робочого часу.

Отже, працівнику встановлюють скорочену тривалість робочого тижня за умов:

- професія наявна у відповідному розділі Переліку;
- хоча б один виробничий чинник перевищує допустиму величину — умови праці шкідливі та важкі;
- робота в цих умовах триває не менше половини робочого часу або повний робочий день.

Безплатне молоко

Працівники за роботу зі шкідливими умовами праці мають безплатно отримувати молоко або інші рівноцінні харчові продукти (далі — молоко). Таку пільгу передбачають стаття 166 КЗпП та стаття 7 Закону про охорону праці.

Роботодавець має безплатно забезпечити працівника молоком у достатній кількості, щоб відновити функціональний стан організму, здоров'я працівника, підтримати високий рівень працездатності та для профілактики професійних захворювань.

Рішення про безплатну видачу працівникам молока ухвалюють за результатами лабораторних досліджень умов праці на робочих місцях або атестації.

Підприємства самостійно визначають порядок безплатної видачі молока, зокрема й працівникам, що працюють неповний робочий день.

Лікувально-профілактичне харчування

Право на безплатне лікувально-профілактичне харчування мають працівники, професії і посади яких передбачені у відповідних розділах Переліку № 4/П-1*. Обов'язкова умова — за результатами атестації потрібно підтвердити зайнятість працівників на роботах із особливо шкідливими умовами праці.

Лікувально-профілактичне харчування видають працівникам у дні роботи та дні хвороби з тимчасовою втратою працездатності. При цьому захворювання має бути професійне, а хворий — не госпіталізований.

Доплати за умови праці

Доплати за умови праці встановлюють на конкретних робочих місцях. Їх нараховують працівникам лише за час фактичної зайнятості на роботах зі шкідливими умовами праці. На розмір доплат впливає тривалість дії шкідливого виробничого чинника.

Доплати розраховують відповідно до Типового положення про оцінку умов праці на робочих місцях та порядок застосування галузевих переліків робіт, на яких можуть встановлюватися доплати робітникам за умови праці, затвердженого постановою Держкомпраці СРСР, Секретаріату ВЦРПС від 03.10.1986 № 387/22-78.

За цим документом доплати за умови праці становлять:

- за роботу у важких і шкідливих умовах праці — 4, 8 і 12% тарифної ставки (окладу);
- за роботу в особливо важких і особливо шкідливих умовах праці — 16, 20 і 24% тарифної ставки (окладу).

Фактичний стан умов праці на конкретному робочому місці оцінюють на підставі даних атестації. ■

* Перелік № 4/П-1 — Перелік виробництв, професій та посад, робота в яких дає право на безплатне отримання лікувально-профілактичного харчування в зв'язку з особливо шкідливими умовами праці, затверджений постановою Держкомпраці СРСР і Президії ВЦРПС від 07.01.1977 № 4/П-1.

практикуми-тести

Пройдіть підсумковий тест і з'ясуйте, чи добре ви засвоїли теми, про які ми писали в журналі впродовж 2021 року. А щоб перевірити себе, зазирніть у ключ до тесту. Успішного тестування!

Перевірте свої знання з охорони праці. Підсумковий тест — 2021

1

Як часто мають проходити засідання комісії з питань охорони праці?

- а не рідше ніж раз на рік
- б не рідше ніж раз на пів року
- в не рідше ніж раз на квартал

2

Чи потрібний повторний інструктаж працівникам офісу?

- а так, потрібний
- б ні, не потрібний

3

Протягом якого часу роботодавець має повідомити про нещасний випадок за допомогою засобів зв'язку?

- а протягом години
- б протягом двох годин
- в протягом трьох годин

4

У який строк комісія проводить розслідування нещасного випадку?

- а протягом трьох днів
- б протягом п'яти днів
- в протягом тижня
- г протягом місяця

5

Чи потрібно оновлювати накази про призначення відповідальних осіб?

- а так, потрібно
- б ні, не потрібно
- в потрібно, якщо закінчився конкретний період, на який призначили відповідальну особу, а також якщо на підприємстві відбулися кадрові зміни

6

За яких показників алкогольного сп'яніння правомірно відсторонити працівника від роботи?

- а понад 0,1‰
- б понад 0,2‰
- в понад 0,3‰
- г понад 0,4‰

7

Чи потрібно проводити вступний інструктаж, якщо не зробили це своєчасно?

- а ні, не потрібно
- б так, потрібно

8

Як часто проводити атестацію робочих місць за умовами праці?

- а не рідше ніж раз на рік
- б не рідше ніж раз на два роки
- в не рідше ніж раз на п'ять років
- г не рідше ніж раз на десять років

9

Чи може колдоговір установлювати додаткові або вищі порівняно із законодавством соціальні гарантії, пільги, компенсації коштом підприємства?

- а так, може
- б ні, не може

10

Чи є можливість вносити зміни й доповнення до колективного договору протягом строку його дії?

- а так, є
- б ні, не має
- в так, є, але лише за взаємною згодою сторін

11

У якому документі наведено перелік нормативно-правових актів із ОП?

- а Законі про охорону праці
- б постанові КМУ
- в рекомендаціях Держпраці
- г Показнику нормативно-правових актів з охорони праці

12

Який документ отримає працівник за результатами формального професійного навчання?

- а довідку про проходження професійного навчання
- б сертифікат оцінювання результатів професійного навчання
- в документ про освіту встановленого зразка

13

Чи може інженер із охорони праці провести позаплановий інструктаж?

- а так, може
- б ні, не може

14

У якому з варіантів правильно оформлений реквізит «Підпис»?

а	Директор ТОВ «Водограй»	<i>Петренко</i>	П. П. Петренко
б	Директор ТОВ «Водограй»	<i>Петренко</i>	Петро Петренко
в	Директор ТОВ «Водограй»	<i>Петренко</i>	Петро ПЕТРЕНКО

15

Чи потрібна відмітка про вступний інструктаж у наказі про прийняття на роботу?

- а так, потрібна
- б ні, не потрібна

16

Хто може скасувати припис спеціаліста з охорони праці?

- а збори трудового колективу
- б керівники структурних підрозділів
- в роботодавець

17

Як довго зберігати приписи?

- а протягом п'яти років
- б протягом двох років
- в протягом одного року

18

Як діяти, якщо працівник повторно не пройшов перевірки знань після спецнавчання?

- а відправити його на стажування
- б повідомити роботодавцю в доповідній записці та додати витяг із протоколу комісії
- в відправити його ще раз на спецнавчання та перевірку знань

Ключ до тесту на с. 44.

Ключ до підсумкового тесту «Перевірте свої знання з охорони праці»

1. в). Комісія з питань охорони праці проводить засідання за потреби, але не рідше ніж раз на квартал.

Див. статтю Г. Лесенка «Як створити комісію з питань охорони праці на підприємстві» у № 01/2021 на с. 34.

2. а). Офісні працівники під час роботи використовують офісне обладнання — комп'ютерну та іншу оргтехніку, електропобутові прилади — кавоварки, електрочайники тощо, які мають небезпечний чинник — електроживлення. Отже, офісних працівників не можна увільняти від повторного інструктажу. Вони мають проходити його раз на шість місяців. Підстава — пункт 6.5 Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15 (НПАОП 0.00-4.12-05).

Див. статтю Л. Шевчука «Повторний інструктаж працівникам офісу: чи потрібний» у № 01/2021 на с. 62.

3. б). Роботодавець повідомляє про нещасний випадок протягом двох годин за допомогою засобів зв'язку та не пізніше наступного робочого дня на паперовому носії. Підстава — пункт 8 Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затвердженого постановою КМУ від 17.04.2019 № 337 (далі — Порядок № 337).

Див. статтю І. Берези «Як розслідувати нещасний випадок на виробництві. Зразки документів» у № 02/2021 на с. 10.

4. б). Комісія проводить розслідування нещасного випадку протягом п'яти робочих днів із дня, коли її створили. Підстава — пункт 30 Порядку № 337.

Див. статтю І. Берези «Як розслідувати нещасний випадок на виробництві. Зразки документів» у № 02/2021 на с. 10.

5. в). Якщо відповідальну особу призначили на конкретний період, то після його закінчення видають новий наказ. Також цей документ видають і в разі, якщо на підприємстві відбулися кадрові зміни й призначені раніше відповідальні особи з певних причин не можуть виконувати покладені на них функції.

Див. статтю Л. Шевчука «Накази про призначення відповідальних осіб: чи потрібно оновлювати» у № 02/2021 на с. 64.

6. г). Відсторонення працівника від роботи можна вважати правомірним, якщо виявили концентрацію спирту в крові понад 0,4 (0,5)‰.

Див. статтю В. Шапінського «За яких показників алкогольного сп'яніння правомірно відсторонити працівника від роботи» у № 03/2021 на с. 69.

7. б). У такій ситуації варто провести вступний інструктаж станом на тепер і зробити запис у журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці. Вступний інструктаж потрібно провести за будь-яких обставин, навіть якщо раніше вже провели первинний інструктаж на робочому місці.

Див. статтю Л. Шевчука «Чи проводити вступний інструктаж, якщо не зробили це своєчасно» у № 04/2021 на с. 69.

8. в). Атестацію робочих місць за умовами праці проводять у строки, передбачені колективним договором, але не рідше ніж раз на п'ять років. Або ж її проводять позачергово, якщо докорінно змінилися умови й характер праці, з ініціативи роботодавця, профспілкового комітету, трудового колективу або його виборного органу, органів Держпраці.

Див. статтю О. Чернетенко «З якою періодичністю досліджувати важкість та напруженість праці» у № 05/2021 на с. 67.

9. а). Колективний договір може встановлювати додаткові або вищі порівняно із законодавством, генеральною, галузевою, регіональною угодами соціальні гарантії, пільги, компенсації коштом підприємства. Такі вимоги передбачають стаття 9¹ Кодексу законів про працю України, стаття 7 Закону України «Про колективні договори і угоди» від 01.07.1993 № 3356-XII (далі — Закон № 3356) та стаття 7 Закону про охорону праці.

Див. статтю О. Чернетенко «Зміни до колективного договору за результатами атестації: підстави, порядок внесення та реєстрація» у № 06/2021 на с. 29.

10. в). Стаття 14 Закону № 3356 передбачає можливість вносити зміни й доповнення до колективного договору протягом строку його дії, але лише за взаємною згодою сторін та в порядку, визначеному колективним договором.

Див. статтю О. Чернетенко «Зміни до колективного договору за результатами атестації: підстави, порядок внесення та реєстрація» у № 06/2021 на с. 29.

11. г). Перелік нормативно-правових актів із охорони праці наведено в Показнику нормативно-правових актів з охорони праці.

Див. статтю Г. Лесенка та Л. Шевчука «Документи СОП: які розробити та скільки зберігати» у № 07/2021 на с. 9.

12. в). За результатами формального професійного навчання працівник отримує документ про освіту встановленого зразка.

Див. статтю О. Пількевича «Яким буває професійне навчання працівників» у № 07/2021 на с. 33.

13. б). Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі проводить безпосередній керівник робіт (начальник структурного підрозділу, майстер). Підстава — пункт 6.8 НПАОП 0.00-4.12-05.

Див. статтю Л. Шевчука «Чи може інженер з охорони праці провести позаплановий інструктаж» у № 08/2021 на с. 63.

14. в). Раніше в реквізиті «Підпис» вказували ініціали та прізвище з великої літери. Тепер потрібно вказувати прізвище **ВЕЛИКИМИ** літерами, не замінювати власне ім'я (Петро, Марина, Ганна) ініціалами.

Див. статтю О. Денисенка, І. Іванченко «ДСТУ 4163:2020: як оформляти реквізити документів за новим національним стандартом» у № 09/2021 на с. 50.

15. а). Про те, що працівник пройшов вступний інструктаж, фахівець служби охорони праці має зробити запис у журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці, а також поставити відмітку в наказі про прийняття на роботу. Підстава — пункт 6.3 НПАОП 0.00-4.12-05.

Див. статтю Л. Шевчука «Чи потрібна відмітка про вступний інструктаж у наказі про прийняття на роботу» у № 10/2021 на с. 70.

16. в). Припис спеціаліста з охорони праці може скасувати лише роботодавець.

Див. статтю І. Шкарівської «На зауваження і приписи СОП не реагують: як діяти» у № 11/2021 на с. 11.

17. а). Приписи потрібно зберігати протягом п'яти років.

Див. статтю І. Шкарівської «На зауваження і приписи СОП не реагують: як діяти» у № 11/2021 на с. 11.

18. б). Якщо працівник у місячний строк повторно пройшов спеціальне навчання і повторну перевірку знань та виявив незадовільні результати, спеціаліст СОП повідомляє роботодавця у відповідній записці та додає витяг із протоколу комісії.

Див. статтю Л. Шевчука «Як діяти, якщо працівник не пройшов перевірки знань після спецнавчання» у № 12/2021 на с. 36. ■

Читайте тематички з охорони праці в електронному журналі «Довідник спеціаліста з охорони праці»

- Організуйте захист працівників від коронавірусу
- Практика розслідування нещасних випадків
- Служба охорони праці: коли створювати, як забезпечити ефективність роботи
- Інструктажі з охорони праці: практичні поради
- Як установити протипожежний режим на підприємстві

Доступ за телефоном —
0 800 21 23 12

дотримуємо пожежної безпеки

ЗНАТИМЕТЕ

для чого потрібна добровільна пожежна охорона; як забезпечити її функціонування; чим різняться пожежна дружина та пожежна команда; хто очолює пожежну дружину, а хто може бути її членом

ОТРИМАЄТЕ

зразок наказу про створення добровільної пожежної дружини

Анатолій Рожков,
експерт із питань пожежної
та техногенної безпеки, Київ

Як створити добровільну пожежну охорону на підприємстві

Суб'єкт господарювання може створити добровільну пожежну охорону. Мета — впровадити заходи, щоб запобігти пожежам та організувати їх гасіння на підприємстві. Щоб забезпечити функціонування добровільної пожежної охорони, створюють пожежно-рятувальні підрозділи. Порядок функціонування добровільної пожежної охорони затверджує постанова КМУ від 17.07.2013 № 564 (далі — Порядок № 564). Про це йдеться в пункті 12 розділу II Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МВС від 30.12.2014 № 1417.

Пожежно-рятувальні підрозділи складаються:

- із **пожежної дружини** — підрозділ, забезпечений пожежними мотопомпами та/або первинними засобами для гасіння пожеж;
- **пожежної команди** — підрозділ, забезпечений пожежними автомобілями або іншою необхідною технікою для гасіння пожеж.

Суб'єкти господарювання створюють пожежну дружину добровільно — це не обов'язкова вимога.

Пожежна дружина здійснює діяльність без відриву від виробництва.

Пожежні дружини поділяють на категорії:

- перша — забезпечені пожежними мотопомпами та первинними засобами для гасіння пожеж;
- друга — забезпечені первинними засобами для гасіння пожеж.

Порядок забезпечення діяльності пожежно-рятувальних підрозділів добровільної пожежної охорони, права й обов'язки осіб, які є їх членами, визначає положення про добровільну пожежну охорону. Його

затверджує керівник суб'єкта господарювання за погодженням із територіальним органом ДСНС (п. 3 Порядку № 564).

Порядок № 564 не визначає конкретної документації пожежної дружини. З огляду на практичний досвід до **основних документів пожежної дружини** можна віднести:

- таблиць бойового розрахунку;
- річний (квартальний) план роботи дружини;
- програму підготовки членів дружини.

Розробіть ці документи з урахуванням особливостей і пожежної небезпеки об'єкта.

Рекомендована кількість пожежної дружини — від трьох осіб і більше.

Пожежну дружину очолює начальник, якого призначає на посаду керівник суб'єкта господарювання за пропозицією загальних зборів членів дружини. Начальник пожежної дружини має заступників. Їх призначає на посаду керівник суб'єкта господарювання за поданням начальника дружини, що погоджують на загальних зборах члени дружини.

Членом пожежної дружини на добровільних засадах може бути особа, яка досягла 21-річного віку й здатна за своїми здібностями та станом здоров'я виконувати покладені на неї обов'язки.

Діяльність пожежної дружини контролює керівник суб'єкта господарювання та територіальний орган ДСНС.

Скористайтеся зразком наказу про створення добровільної пожежної дружини (див. Додаток).

Додаток

Зразок наказу про створення добровільної пожежної дружини**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДОБРО»
(ТОВ «ДОБРО»)**

Код ЄДРПОУ 12345678

НАКАЗ

04.10.2021

Київ

№ 156/к/тр

**Про створення добровільної
пожежної дружини**

На виконання вимог Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МВС від 30 грудня 2014 р. № 1417, з метою проведення заходів, необхідних, щоб запобігати пожежам, організовувати їх гасіння, здійснювати громадський контроль за дотриманням установлених законодавством вимог пожежної безпеки, керуючись Порядком функціонування добровільної пожежної охорони, затвердженим постановою КМУ від 17 липня 2013 р. № 564,

НАКАЗУЮ:

1. Створити добровільну пожежну дружину (ДПД) в такому складі:
 - начальник ДПД — Сергій Григоренко;
 - члени ДПД — Юрій Нечипорук, Віктор Терещук, Олег Черниш та Богдан Ткачук.
2. Затвердити Положення про добровільну пожежну дружину ТОВ «Добро» (додається).
3. Головному бухгалтеру Бойку Андрію до 01 листопада 2021 р. провести коштом підприємства обов'язкове особисте страхування членів ДПД у разі загибелі (смерті), поранення (контузії, травми або каліцтва), захворювання, отриманого під час ліквідації пожежі або наслідків аварії, у розмірі _____ заробітної плати за посадою, яку вони обіймають.
4. Начальникам цехів, відділів, служб та інших структурних підрозділів сприяти діяльності ДПД та контролювати виконання підлеглими працівниками всіх норм і правил протипожежного режиму, встановлених для приміщень та будівель підприємства.
5. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор

Добродій

Валерій ДОБРОДІЙ

Візи, відмітки про ознайомлення з наказом

працюємо з документами

Ділимося з вами добіркою зразків актуальних документів із охорони праці на 2022 рік. Обов'язково скачайте їх, адаптуйте під потреби вашого підприємства та використовуйте в роботі

Добірка актуальних документів із ОП на 2022 рік. Зразки

Одне із завдань служби охорони праці — визначити перелік нормативних актів із ОП, що поширюються на підприємство, та забезпечити їх наявність. Спеціально для вас експерти журналу «Довідник спеціаліста з охорони праці» актуалізували добірку зразків документів із ОП на 2022 рік*.

Пропонуємо до вашої уваги зразки наряду-допуску на виконання робіт підвищеної небезпеки (див. Додаток 1) та наказу про проведення атестації робочих місць за умовами праці (див. Додаток 2).

Також в електронній версії нашого журналу для вас доступні:

- наказ про проходження працівниками періодичного медичного огляду;
- наказ про створення комісії з розслідування нещасного випадку;
- план роботи СОП на 2022 рік.

Щоб скачати документи, відскануйте QR-код за допомогою смартфона або відкрийте електронну версію нашого журналу на **esop.mcfr.ua**. Натисніть на кнопку «Отримати доступ...» та зареєструйтеся. Перейдіть на сторінку статті. Скачайте зразки, адаптуйте їх під ваші потреби та використовуйте в роботі. Зверніть увагу: гостьовий доступ діє три дні.

Більше зразків документів — у збірнику «Зразки документів». Для вашої зручності ми об'єднали їх за розділами:

- організовуємо роботу з охорони праці;
- контролюємо здоров'я працівників;
- забезпечуємо пожежну безпеку та цивільний захист.

Ми постійно доповнюємо збірник новими зразками. Тож із Довідником потрібні документи завжди наповні.

* Зразки документів актуалізовано відповідно до ДСТУ 4163:2020 «Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів», що діє з 01.09.2021.

Додаток 1

Зразок наряду-допуску на виконання робіт підвищеної небезпеки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Генеральний директор
ТОВ «Сільбуд»
Головатий Олег ГОЛОВАТИЙ
04.01.2022

НАРЯД - ДОПУСК
на виконання робіт підвищеної небезпеки
(роботи зі знешкодження пестицидів та агрохімікатів)

ТОВ «Сільбуд»
(найменування підприємства, організації)

І. Наряд

1. Відповідальному виконавцю робіт бригадиру Петренку Петру
(посада, професія, прізвище, ім'я)

із групою (бригадою тощо) у складі 5 осіб доручається:

збирати, затарювати, завантажувати пестициди в межах Васильківсько-го району Київської області біля населених пунктів, визначених маршрут-ним листом про відрядження

(найменування роботи, місце її проведення)

2. Необхідні для виконання робіт:

інструмент згідно з Тимчасовим технологічним регламентом на виконання робіт зі знешкодження об'єктів накопичення непридатних або забороне-них до використання пестицидів та агрохімікатів (ТР.01.2011-НП, розроб-ник — ДП «Національний центр поводження з небезпечними відходами»;
далі — Тимчасовий технологічний регламент)

машини, інструмент, устаткування мікроавтобус УАЗ-31514 — 1 од., тара сертифікована відповідно до Тимчасового технологічного регламенту захисні засоби згідно з Тимчасовим технологічним регламентом

3. Під час підготовки та виконання робіт забезпечити умови праці та за-ходи безпеки:

— підготовку робочої зони та роботи провести відповідно до Тимчасового технологічного регламенту;

— забезпечити санітарно-побутові умови та питний режим, а також наяв-ність у робочій зоні засобів пожежогасіння та медичної аптечки

(основні заходи та засоби забезпечення безпеки праці)

4. Особливі умови:

— режим роботи однозмінний, тривалість зміни — 4 год;

— проводити роботи у світлу пору доби;

— у разі відлучення з робочої зони відповідального виконавця робіт (май-стра) його має замінити бригадир

5. Початок роботи: о 09 год 00 хв «05» січня 2022 р.

Закінчення роботи: о 17 год 00 хв «04» лютого 2022 р.

6. Відповідальним керівником робіт призначається: майстер Іван Іщенко
(посада, ім'я, прізвище)

7. Наряд-допуск видав:

інженер із охорони праці Михайло Безпечний Безпечний
(посада, ім'я, прізвище, підпис)

8. Наряд-допуск одержав:

відповідальний керівник робіт: майстер Іван Іщенко Іщенко
(посада, ім'я, прізвище, підпис)

9. Заходи забезпечення безпеки праці та порядок виконання робіт пого-
джені: відповідальна особа діючого підприємства (цеху, дільниці тощо)

відсутні

(посада, ім'я, прізвище, підпис)

II. Допуск

10. Інструктаж щодо заходів безпеки на робочому місці відповідно до ін-
струкцій:

1. Інструкція № 5 з охорони праці при роботі з пестицидами та агрохіміка-
тами;

2. Інструкція № 6 з охорони праці під час виконання робіт із ліквідації ава-
рійної ситуації у зв'язку з пошкодженням сертифікованої тари забороне-
них пестицидів, у тому числі гексахлорбензолу;

3. Інструкція № 7 з охорони праці під час проведення вантажно-розванта-
жувальних робіт з їдкими та отруйними речовинами

(назва інструкції та/або короткий зміст доповнень до неї, що обов'язкові для виконання)

провели:

відповідальний керівник робіт Іван Іщенко 05.01.2022 Іщенко
(ім'я, прізвище, дата, підпис)

відповідальна особа діючого підприємства (цеху, дільниці тощо)

відсутня

(дата, підпис)

11. Інструктаж пройшли працівники бригади:

Ім'я, прізвище	Посада, професія, розряд	Дата (число, місяць, рік)	Підпис особи, яка пройшла інструктаж
<u>Петро Петренко</u>	<u>Бригадир</u>	<u>05.01.2022</u>	<u>Петренко</u>
<u>Іван Сидоренко</u>	<u>Підсобний робітник</u>	<u>05.01.2022</u>	<u>Сидоренко</u>
<u>Максим Макаренко</u>	<u>Підсобний робітник</u>	<u>05.01.2022</u>	<u>Макаренко</u>
<u>Сергій Іваненко</u>	<u>Підсобний робітник</u>	<u>05.01.2022</u>	<u>Іваненко</u>
<u>Павло Павленко</u>	<u>Водій</u>	<u>05.01.2022</u>	<u>Павленко</u>

12. Робочі місця та умови праці перевірені.

Заходи безпеки, зазначені в наряді-допуску, забезпечені.

Дозволяю розпочати роботи _____
(посада, ім'я, прізвище)

представника діючого підприємства, який допускає до роботи, дата, підпис)

Відповідальний керівник робіт Іван Іщенко 05.01.2022 Іщенко
(ім'я, прізвище, дата, підпис)

Закінчення Додатка 1

Відповідальний виконавець робіт Петро Петренко 05.01.2022 Петренко
(ім'я, прізвище, дата, підпис)

13. Роботи розпочати о 09 год 00 хв «05» січня 2022 р.

Відповідальний керівник робіт Іван Іщенко 05.01.2022 Іщенко
(ім'я, прізвище, дата, підпис)

14. Роботи закінчені, робочі місця перевірені (інструмент, устаткування тощо прибрані), працівники виведені.

Наряд-допуск закрито о 17 год 00 хв «04» лютого 2022 р.

Відповідальний виконавець робіт Петро Петренко 05.01.2022 Петренко
(ім'я, прізвище, дата, підпис)

Відповідальна особа діючого підприємства відсутня
(ім'я, прізвище, дата, підпис)

Додаток 2

Зразок наказу про проведення атестації робочих місць за умовами праці

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ЗАВОД МЕТАЛОКОНСТРУКЦІЙ»
(ТОВ «ЗАВОД МЕТАЛОКОНСТРУКЦІЙ»)**

Код ЄДРПОУ 73468462

НАКАЗ

04.01.2022

Київ

№ 48/к/тм

**Про проведення атестації
робочих місць за умовами праці**

На виконання постанови КМУ «Про Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці» від 01 серпня 1992 р. № 442 та Методичних рекомендацій для проведення атестації робочих місць за умовами праці, затверджених постановою Мінпраці від 01 вересня 1992 р. № 41, для організації та проведення чергової атестації робочих місць за умовами праці, з метою регулювати відносини між Товариством і працівниками щодо реалізації прав на здорові та безпечні умови праці, пільгове пенсійне забезпечення, інші пільги й компенсації за роботу в несприятливих умовах праці

НАКАЗУЮ:

1. Провести чергову атестацію робочих місць із шкідливими та важкими умовами праці до 20 травня 2022 р.

2. Керівництво роботами з атестації робочих місць за умовами праці в межах Товариства покласти на постійно діючу атестаційну комісію у складі:

Голова комісії — Микола Петренко, директор технічний;

Секретар комісії — Іван Тищенко, інженер із охорони праці;

Члени комісії:

Віктор Круть, головний технолог;

Петро Галушка, головний механік;

Олексій Вернигора, начальник відділу праці та заробітної плати;

Тетяна Гринчак, начальник відділу кадрів;

Кирило Білик, голова профспілкового комітету.

3. Керівникам структурних підрозділів під особисту відповідальність забезпечити виконання невідкладних заходів із атестації робочих місць за умовами праці у своїх підрозділах.

4. Голові постійно діючої атестаційної комісії забезпечити виконання таких робіт*:

4.1. Сформувати необхідну правову й нормативно-інформаційну базу та організувати її вивчення.

4.2. Виготовити плани розташування обладнання в кожному структурному підрозділі з урахуванням його експлікації. Визначити межу робочих місць (робочих зон) та присвоїти їм відповідний номер.

4.3. Скласти перелік робочих місць, що підлягають атестації.

4.4. Визначити обсяг необхідних гігієнічних досліджень шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища та трудового процесу.

4.5. Визначитися з атестованою в установленому порядку лабораторією, що проводитиме гігієнічні дослідження шкідливих факторів виробничого середовища та трудового процесу, й укласти з нею договір до 17 січня 2022 р., а також сприяти проведенню цих досліджень.

4.6. Увідповіднити до Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затвердженого наказом Держспоживстандарту від 28 липня 2010 р. № 327, назви професій (посад) працівників, зайнятих на робочих місцях, що підлягають атестації, з урахуванням характеру фактично виконуваних робіт на підставі Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників.

4.7. Скласти карти умов праці на кожне враховане робоче місце або на групу аналогічних робочих місць на підставі протоколів досліджень.

4.8. Скласти за результатами атестації:

- Перелік робочих місць, виробництв, робіт, професій і посад, працівникам яких підтверджено право на пільги й компенсації, передбачені законодавством;
- Перелік робочих місць, виробництв, робіт, професій і посад, працівникам яких пропонується встановити пільги й компенсації коштом підприємства;

* Заходи, зазначені в пункті 4 наказу, можна оформити як графік проведення атестації робочих місць за умовами праці із зазначенням термінів виконання та осіб, відповідальних за їх виконання. — Прим. ред.

Закінчення Додатка 2

- Перелік робочих місць із несприятливими умовами праці, на яких необхідно здійснити першочергові заходи з їх поліпшення.

4.9. Визначити невідкладні заходи щодо поліпшення умов праці, до розроблення і впровадження яких варто залучити сторонні організації та фахівців.

4.10. Підготувати проект наказу за результатами атестації робочих місць за умовами праці до 13 травня 2022 р.

5. Контроль за своєчасним та якісним проведенням атестації робочих місць залишаю за собою.

Генеральний директор

Головатий

Петро ГОЛОВАТИЙ

Юрисконсульт

Законолюб

Олег ЗАКОНОЛЮБ

04.01.2022

Із наказом ознайомлені:

Петренко

Микола ПЕТРЕНКО

04.01.2022

Круть

Віктор КРУТЬ

04.01.2022

Вернигора

Олексій ВЕРНИГОРА

04.01.2022

Галушка

Петро ГАЛУШКА

04.01.2022

Гринчак

Тетяна ГРИНЧАК

04.01.2022

Тищенко

Іван ТИЩЕНКО

04.01.2022

Білик

Кирило БІЛИК

04.01.2022

працюємо з документами

банк інструкцій з охорони праці

(повне найменування підприємства із зазначенням підпорядкованості)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ _____
(посада керівника підприємства)

№ _____
(число, місяць, рік)

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № _____ для підсобного робітника

1. Загальні положення

1.1. Інструкція визначає правила виконання робіт і поведінки підсобного робітника на території підприємства, у виробничих приміщеннях та на робочому місці відповідно до нормативних актів із охорони праці*.

Інструкція містить обов'язкові вимоги з охорони праці для підсобного робітника під час роботи, що визначають його функціональні обов'язки, на виробничих дільницях і будівельних майданчиках, складах, коморах та інших об'єктах:

- вантаження, вивантаження, переміщення вручну або на візках, штабелювання різних видів вантажів;
- прибирання виробничих майданчиків, шляхів, зокрема під'їзних, прилеглої до об'єктів території, санітарно-побутових та інших приміщень;
- миття підлоги, вікон, очищення деталей, тари та виробів;
- виконання інших робіт відповідно до встановлених завдань.

1.2. Інструкція розроблена відповідно до Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9; Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15.

1.3. Підсобний робітник у своїй діяльності керується нормативно-правовими актами з охорони праці, виробничої санітарії; цією інструкцією та іншими законодавчими актами.

1.4. За невиконання вимог цієї інструкції підсобний робітник несе відповідальність згідно з чинним законодавством.

1.5. До роботи підсобним робітником допускають осіб, які:

- досягли 18-річного віку;
- мають базову загальну середню освіту або початкову загальну освіту;
- пройшли навчання з безпечних методів і прийомів ведення робіт;
- пройшли вступний інструктаж із питань охорони праці та первинний інструктаж на робочому місці;
- не мають протипоказань до виконання обов'язків за станом здоров'я.

* Наведено примірну інструкцію. За потреби адаптуйте її до умов вашого підприємства.

1.6. Підсобний робітник повинен знати основні заходи безпеки під час роботи з електрообладнанням.

1.7. Під час виконання обов'язків на підсобного робітника можуть впливати небезпечні й шкідливі виробничі чинники:

- ураження електричним струмом;
- травмування від дії рухомих машин і механізмів, а також рухомих частин технологічного обладнання;
- підвищена або знижена температура повітря робочої зони чи поверхні обладнання і матеріалів;
- недостатнє освітлення робочої зони;
- загазованість, отруєння чадним газом, алергічні реакції, опіки;
- фізичне перевантаження;
- інші негативні чинники.

1.8. Підсобний робітник повинен:

- керуватися вимогами правил внутрішнього трудового розпорядку, які діють на виробництві, інструкцій із охорони праці та безпечного ведення робіт, з пожежної безпеки та електробезпеки;
- знати обсяг кваліфікаційних вимог і забезпечити раціональну організацію праці на робочому місці;
- дотримувати вимог санітарних норм та особистої гігієни;
- зберігати й приймати їжу тільки у відведених місцях;
- виконувати тільки доручену роботу та не допускати сторонніх осіб на своє робоче місце;
- не використовувати під час роботи несправні ліси, риштування тощо, а також настили, покладені на випадкові опори;
- у разі аварійних ситуацій діяти згідно з планом реагування;
- використовувати спецодяг та інші засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) за призначенням відповідно до характеру й умов праці;
- не виконувати роботи у стані алкогольного, наркотичного або медикаментозного сп'яніння, у хворобливому або стомленому стані;
- знати місця розташування первинних засобів пожежогасіння та вміти користуватися ними.

1.9. Підсобного робітника забезпечують спеціальним робочим одягом і взуттям, а також ЗІЗ (черевики, костюм, фартух, рукавиці тощо) відповідно до галузевих норм.

Одяг, взуття та інші ЗІЗ мають бути справними та відповідати зросту й розміру.

1.10. Робоче місце утримувати в порядку. Воно повинне бути забезпечене захисними й запобіжними пристроями та мати достатнє освітлення.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перед початком роботи:

- надягти спецодяг, спецвзуття;
- оглянути й впорядкувати робоче місце;
- перевірити справність ЗІЗ;
- отримати від безпосереднього керівника завдання та інструкції з безпечного виконання робіт;
- ознайомитися з умовами, характером і обсягом робіт.

2.2. Пересвідчитися в наявності вільного доступу до запасних аварійних виходів на випадок надзвичайної ситуації.

2.3. Якщо виявили несправності інструменту, обладнання та засобів індивідуального й колективного захисту, негайно сповістити керівника, відповідального за проведення роботи. Не розпочинати роботи, доки недоліки не будуть усунуті.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Підсобний робітник має право запитувати та отримувати від керівництва документи, матеріали та інформацію, необхідні для того, щоб виконувати його професійні обов'язки.

3.2. Під час роботи підсобний робітник повинен:

- утримувати в порядку робоче місце;
- бути обережним під час роботи зі скляними виробами, кислотами та іншими небезпечними матеріалами;
- працювати тільки на справному обладнанні.

3.3. Курити дозволяється тільки у спеціально відведених місцях.

3.4. Щоб піднятися на висоту, підсобний робітник повинен користуватися стандартними засобами — підйомниками, драбинами тощо.

3.5. Якщо під час роботи виявили несправності обладнання на робочому місці, призупинити роботу, вимкнути механізми та повідомити про це керівника робіт.

3.6. Заборонено:

- курити в приміщеннях;
- допускати на робоче місце сторонніх осіб;
- відволікатися від виконання своїх обов'язків;
- замикати входні двері приміщення та спати в робочий час;
- захащувати приміщення і зберігати в них будь-які сторонні матеріали й речі (легкозаймисті рідини, вибухові та інші небезпечні речовини), крім тих, що використовують для виконання функціональних обов'язків;
- ремонтувати електрообладнання самостійно;
- виконувати роботи в холодний час року, за швидкості вітру 15 м/с і більше, а також під час ожеледиці, сильного снігопаду, грози, дощу й туману;
- застосовувати ручний інструмент, що має сколи, тріщини, заусениці та пошкодження робочих кінцівок;
- притулятися до механізмів та їхніх частин, що обертаються, тощо.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Упорядкувати робоче місце та скласти інструмент, пристосування і матеріали у відведені для зберігання місця.

4.2. Передати змінному підсобному робітнику обладнання і матеріали, зробити відповідні записи в журналі. Повідомити керівництво про закінчення роботи й несправності обладнання та механізмів, що виявили під час роботи.

4.3. Зняти спецодяг і спецвзуття, очистити їх від пилу й бруду та помістити у відведене для зберігання місце. Вимити руки та обличчя, прийняти, якщо є змога, душ і переодягтися.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Якщо підсобний робітник виявив порушення цілісності обладнання, що спричинило витік газу й загоряння, або несправність електрообладнання, він має:

- зупинити роботу;
- вивести працівників із небезпечної зони;
- доповісти про аварію керівництву;
- викликати за потреби пожежний підрозділ за телефоном «101»;
- розпочати гасити пожежу відповідно до інструкції з пожежної безпеки за допомогою вогнегасників та інших засобів пожежогасіння.

5.2. Якщо стався нещасний випадок або раптове захворювання, необхідно:

- усунути дію на організм потерпілого небезпечних і шкідливих чинників, які загрожують його здоров'ю і життю;
- надати потерпілому домедичну допомогу, за потреби викликати швидку медичну допомогу.

Домедичну допомогу потерпілому надавати відповідно до інструкції про надання домедичної допомоги при нещасних випадках, яка діє на підприємстві.

5.3. У всіх випадках виконувати вказівки керівника, щоб усунути наслідки аварійної ситуації.

_____ (посада керівника підрозділу (організації) — розробника)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Керівник (спеціаліст)
служби охорони праці підприємства

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Керівник (фахівець)
із правових питань**

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

** За потреби інструкцію погоджують інші уповноважені служби, підрозділи та посадові особи підприємства, перелік яких визначає служба охорони праці.

Інструкцію підготував **Сергій Бойко**,
спеціаліст із охорони праці, Київ

запитання – відповідь

Надсилайте запитання до наших експертів

ohorona@mcfr.ua

Цифрове видавництво MCFR,
вул. Євгена Сверстюка, 11-Б, а/с 112, Київ, 02002

Зазначте у листі ПІБ, назву підприємства, свою посаду та контактний номер телефону

На ваші запитання відповідає **Олександр Пількевич**, експерт із питань пожежної безпеки та охорони праці, адвокат, Київ

Хто відповідає за медогляди на підприємстві

Хто на підприємстві відповідає за проходження медогляду: кадрова служба чи служба охорони праці?

Служба охорони праці (СОП) організовує роботу відповідно до Типового положення про службу охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 № 255 (далі — Типове положення). Функції СОП визначає глава 3 Типового положення.

Типове положення покладає на СОП функції контролю за тим, як проводити:

- попередні й періодичні медогляди працівників, зайнятих:
 - на важких роботах;
 - роботах зі шкідливими чи небезпечними умовами праці;
 - роботах, де є потреба у професійному доборі;
- щорічні обов'язкові медогляди осіб віком до 21 року.

Роботодавець призначає відповідальних осіб за організацію медогляду. На це вказує пункт 3.5 розділу III Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом МОЗ від 21.05.2007 № 246.

Чинне законодавство не визначає осіб, на кого роботодавець може покласти обов'язки з організації обов'язкових медоглядів працівників. Тобто роботодавець самостійно визначає осіб, відповідальних за організацію медоглядів.

Як часто проводити медогляди працівників

Яка періодичність медичних оглядів працівників?

Періодичність медичних оглядів та інших досліджень, медичні протипоказання допуску до робіт, пов'язані з впливом виробничих чинників, визначають:

- Перелік шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища і трудового процесу, при роботі з якими обов'язкові попередній (періодичні) медичний огляд працівників;
- Перелік робіт, для виконання яких є обов'язковим попередній (періодичні) медичний огляд працівників.

Підстава — пункт 2.6 Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом МОЗ від 21.05.2007 № 246 (далі — Порядок № 246).

Періодичність медичних оглядів у закладах охорони здоров'я може змінюватися з огляду на конкретну санітарно-гігієнічну та епідемічну ситуацію. Але вона має бути не рідше ніж раз на два роки (п. 2.7 Порядку № 246).

Окрім того, Порядок проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів, затверджений постановою КМУ від 27.09.2000 № 1465, та Порядок проведення обов'язкового профілактичного наркологічного огляду, затверджений постановою КМУ від 06.11.1997 № 1238, установлюють відповідні строки проходження таких оглядів — від одного до п'яти років.

На ваші запитання відповідає **Володимир Шапінський**, експерт із охорони праці, Київ

Який висновок експертизи потрібний, щоб отримати дозвіл на вантажно-розвантажувальні роботи

Щоб отримати дозвіл на вантажно-розвантажувальні роботи за допомогою машин і механізмів, висновок експертизи якого обладнання потрібно надати разом із заявою?

Експлуатуєте машини на підставі декларації, наприклад тільки на вантажувачі? У такому разі до заяви на одержання дозволу на роботи

підвищеної небезпеки додайте тільки висновок експертизи щодо стану охорони праці й безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання під час таких робіт.

Експлуатуєте машини й механізми на підставі дозволу, які належать, наприклад, до пункту 7 групи А Переліку машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою КМУ від 03.02.2021 № 77? Тоді висновків експертизи має бути два:

- на виконання робіт підвищеної небезпеки;
- на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки — щодо стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання під час експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки.

На ваші запитання відповідає **Світлана Трошина**, заступник начальника відділу пожежно-профілактичної роботи Добровільного пожежного товариства України, Київ

Як зобов'язати працівників вимикати комп'ютери в офісі

Працівники бухгалтерії після закінчення робочого дня не вимикають комп'ютери, щоб мати змогу підключатися до них із домашніх комп'ютерів і працювати вдома. Приміщення бухгалтерії на ніч замикають, горючі предмети там присутні. Як примусити працівників вимикати техніку, щоб запобігти пожежі?

У всіх приміщеннях, які після закінчення роботи замикають і які не контролює черговий персонал, з усіх електроустановок та електроприладів, а також із мереж їх живлення необхідно відключати напругу. Виняток — чергове освітлення, протипожежні та охоронні установки, а також електроустановки, що за вимогами технології працюють цілодобово. Підстава — пункт 1.19 розділу IV Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МВС від 30.12.2014 № 1417 (далі — Правила пожежної безпеки).

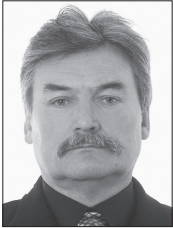
Для кожного приміщення об'єкта розробіть і затвердьте інструкції про заходи пожежної безпеки (п. 4 розд. II Правил пожежної безпеки).

В інструкціях вкажіть, зокрема:

- порядок утримання приміщень, робочих місць;
- порядок огляду, вимкнення електроустановок, приведення в пожежобезпечний стан приміщень і робочих місць, закриття приміщень після закінчення роботи;

- заходи пожежної безпеки при роботі на технологічних установках і апаратах із підвищеною пожежною небезпекою.

В інструкції про заходи пожежної безпеки для приміщення бухгалтерії пропишіть, що працівники повинні відключати всю комп'ютерну техніку від електромережі після закінчення робочого дня.

На ваші запитання відповідає **Леонід Шевчук**,
викладач охорони праці навчально-курсового комбінату
«Професіонал-Фаст», Фастів

Яке навчання із питань охорони праці має пройти виконроб на будівництві

Яке навчання повинен пройти виконроб, якщо він відповідає за організацію заходів із охорони праці на будівельному майданчику?

Виконроб як посадова особа повинен раз на три роки проходити навчання і перевірку знань із загального курсу охорони праці та нормативно-правових актів із питань охорони праці, як-от:

- ДБН А.3.2-2-2009 «Система стандартів безпеки праці. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. Основні положення»;
- Правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями, затверджені наказом Міненерговугілля від 19.12.2013 № 966;
- Правила охорони праці під час виконання робіт на висоті, затверджені наказом Держгірпромнагляду від 27.03.2007 № 62;
- Правила охорони праці під час вантажно-розвантажувальних робіт, затверджені наказом Міненерговугілля від 19.01.2015 № 21;
- Правила охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання, затверджені наказом Мінсоцполітики від 19.01.2018 № 62 (за умови використання на будівельному майданчику).

За умови виконання газозварювальних, газорізальних робіт:

- Правила безпеки систем газопостачання, затверджені наказом Міненерговугілля від 15.05.2015 № 285;
- Правила охорони праці під час експлуатації обладнання, що працює під тиском, затверджені наказом Мінсоцполітики від 05.03.2018 № 333 (також за наявності компресорних установок).

За умови використання навантажувачів — Правила охорони праці під час експлуатації навантажувачів, затверджені наказом Мінсоцполітики від 27.08.2018 № 1220.

Також виконроб повинен пройти навчання із електробезпеки та мати групу з електробезпеки до 1000 В не нижчу, ніж у його підлеглих, наприклад електрозварників чи електромонтерів, електриків.

Перелік нормативно-правових актів залежить від специфіки об'єкта будівництва, виконуваних робіт, а також машин, механізмів і обладнання, які використовують.

Чи можна зобов'язати інженера з ОП проводити цільовий інструктаж

Чи можна на інженера з охорони праці покласти обов'язок керівника робіт, щоб він проводив цільовий інструктаж?

Ні, не можна.

Обов'язки керівника робіт покладіть на будь-якого інженера, окрім інженера з охорони праці.

Працівників служби охорони праці не залучайте виконувати функції і завдання, які не передбачають:

- Закон про охорону праці;
- Типове положення про службу охорони праці;
- система управління охороною праці на підприємстві.

Підстава — пункт 5.5 Типового положення про службу охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 № 255.

Положення про стажування: розробляти чи ні

Чи потрібно розробляти положення про стажування?

Ні, не потрібно.

Нормативно-правові акти не передбачають, що підприємство повинне розробити таке положення.

Якщо розроблятимете положення про навчання з питань охорони праці, робіть це на основі Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15 (НПАОП 0.00-4.12-05). Підстава — пункт 3.2 НПАОП 0.00-4.12-05.

У положенні підприємства про навчання з питань охорони праці має бути розділ «Стажування, дублювання і допуск працівників до роботи». ■

Публікації журналу «Довідник спеціаліста з охорони праці» за 2021 рік

ДОТРИМУЄМО ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКИ

Пількевич Олександр	Що варто знати про посвідчення з електробезпеки	7, 44
Шапінський Володимир	Чи може підприємство самостійно проводити перевірку знань працівників з електробезпеки	10, 40

ДОТРИМУЄМО ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

Рожков Анатолій	Основні нормативні акти й інші документи з пожежної безпеки на підприємстві: переліки та зразки	2, 44
Рожков Анатолій	Протипожежні тренування на підприємстві: як організувати й провести	7, 52
Рожков Анатолій	Яка відповідальність чекає на порушників вимог пожежної безпеки	9, 44
Трошина Світлана	Організовуємо пожежну безпеку на території ринків	11, 50
Трошина Світлана	Як запобігти пожежам на об'єктах із масовим перебуванням людей	8, 37
Трошина Світлана	Яких вимог щодо пожежної безпеки під час фарбувальних робіт дотримуватися	5, 51
Яценко Володимир	Вогнегасники на підприємстві: які та скільки придбати	6, 44
Яценко Володимир	План реагування на надзвичайні ситуації: кому та як розробити	10, 42

ЕКСПЛУАТУЄМО ОБЛАДНАННЯ БЕЗПЕЧНО

Шапінський Володимир	Електробезпека під час обслуговування та ремонту банкоматів	1, 46
----------------------	---	-------

ЗАПИТАННЯ — ВІДПОВІДЬ

Адамович Вікторія	Як з'ясувати обставини травмування працівника за е-лікарняним	11, 67
Бунчук Валерій	Чи правомірно укладати цивільно-правовий договір на будівництві	7, 69
Видиборець Юлія	Робочі інструкції продавців: чи можна доповнити додатковими обов'язками	12, 67
Догадіна Ольга	Чи зазначати прізвища працівників у наказі за результатами атестації	10, 65
Житкова Ірина	Травма під час дистанційної роботи: виробнича чи ні?	10, 66
Кононова Ірина	Чи проводити попередні медогляди офісних працівників	3, 67
Лесенко Георгій	Хто проводить стажування, якщо немає наставника	1, 58
Лесенко Георгій	Чи переробляти положення про СУОП, якщо на підприємстві змінилися посадові особи	3, 68
Лесенко Георгій	Чи правомірно зобов'язати фахівця з ОП проводити профілактичні заходи проти COVID-19	10, 67
Мартинюк Анжела	Чи може медпрацівник відмовитися розслідувати профзахворювання на COVID-19	2, 69
Пількевич Олександр	Попередній медогляд працівників, у яких змінилися назви посад: чи проходити	12, 70
Пількевич Олександр	Працівник втратив працездатність через загальне захворювання: чи проводити розслідування	8, 58
Пількевич Олександр	Чи може підприємство самостійно проводити психофізіологічну експертизу	8, 61
Пількевич Олександр	Чи можна проводити медогляд без атестації	6, 66
Пількевич Олександр	Чи обов'язково видавати наказ про результати періодичного медогляду працівників	2, 70
Пількевич Олександр	Чи потрібне нове посвідчення з електробезпеки, якщо у працівника змінилася посада	4, 67
Пількевич Олександр	Чи розробляти Положення про медогляди водіїв на підприємстві	4, 66

Пількевич Олександр	Як діяти, якщо працівника прийняли на роботу без попереднього медогляду	4, 68
Пількевич Олександр	Як заповнити акт визначення категорії працівників, які підлягають медогляду, якщо відсутні шкідливі чинники	12, 71
Пількевич Олександр	Яких превентивних заходів ужити, якщо працівники використовують власний автотранспорт під час роботи	8, 59
Пількевич Олександр	Які документи оформити, якщо з працівником стався смертельний нещасний випадок унаслідок ДТП	8, 61
Пількевич Олександр	Які сертифікати необхідні електрику для проходження медогляду	5, 66
Пількевич Олександр	Які штрафи передбачає законодавство, якщо працівники не пройшли медогляду	6, 67
Пількевич Олександр	Як спростити облік вогнегасників	4, 67
Рожков Анатолій	Яким сигналом оповіщувати про надзвичайну ситуацію	4, 70
Рожков Анатолій	Які об'єкти обслуговує державна аварійно-рятувальна служба	4, 70
Степанець Ганна	Чи обов'язково листуватися державною мовою	2, 68
Чернетенко Ольга	З якою періодичністю досліджувати важкість та напруженість праці	5, 67
Чернетенко Ольга	Чи зберігаються пільги при віддаленій роботі	1, 63
Шапінський Володимир	Де можна заряджати електроштабелер	8, 66
Шапінський Володимир	За яких показників алкогольного сп'яніння правомірно відсторонити працівника від роботи	3, 69
Шапінський Володимир	Передрейсовий та післярейсовий огляди для водіїв навантажувачів: чи обов'язкові	2, 65
Шапінський Володимир	Посадові інструкції для осіб, відповідальних за експлуатацію об'єктів підвищеної небезпеки: розробляти чи ні	11, 69
Шапінський Володимир	Хто подає декларацію: центральний офіс чи підрозділ	6, 71
Шапінський Володимир	Хто розробляє програми спеціального навчання	6, 70
Шапінський Володимир	Чи вносити зміни до декларації, якщо змінився директор підприємства	11, 70
Шапінський Володимир	Чи вносити зміни до декларації, якщо підприємство почало використовувати нове обладнання	1, 60
Шапінський Володимир	Чи забезпечувати ЗІЗ продавця непродовольчих товарів	6, 69
Шапінський Володимир	Чи мають офісні працівники проходити повторне навчання на І групу з електробезпеки	1, 59
Шапінський Володимир	Чи мають право на додаткову відпустку працівники, що працюють за ПК менше половини робочого часу	8, 67
Шапінський Володимир	Чи може відповідальний за електрогосподарство виконувати роботи одноособово	1, 61
Шапінський Володимир	Чи може газова котельня працювати без операторів	5, 69
Шапінський Володимир	Чи може підприємство подати заяву на продовження дії дозволів, якщо роботодавець не порушував умов їхньої дії	3, 71
Шапінський Володимир	Чи може підприємство самостійно проводити навчання працівників	3, 70
Шапінський Володимир	Чи може слюсар із ремонту автомобілів робити записи в журналі техобслуговування навантажувачів	11, 68
Шапінський Володимир	Чи можна віднести витрати на укладання договору страхування до витрат на охорону праці	5, 69
Шапінський Володимир	Чи можна перейменувати відділ охорони праці та покласти додаткові обов'язки на його працівників	3, 70
Шапінський Володимир	Чи можна суміщати професії, які належать до небезпечних видів робіт	8, 64
Шапінський Володимир	Чи належить робота під час розміщення товару на стелажах до робіт на висоті	10, 70
Шапінський Володимир	Чи обов'язково вести на підприємстві журнал обліку медоглядів	6, 69
Шапінський Володимир	Чи обов'язково працівникам на підприємстві носити сигнальні жилети	8, 64
Шапінський Володимир	Чи отримувати дозвіл на експлуатацію орендованого обладнання підвищеної небезпеки	7, 71
Шапінський Володимир	Чи отримувати новий дозвіл під час дії карантину	11, 70
Шапінський Володимир	Чи оформлювати наряд-допуск, якщо працівники замінюють електричні світильники на висоті	9, 70
Шапінський Володимир	Чи оформляти декларацію на опалювальний котел	9, 70
Шапінський Володимир	Чи перереєструвати навантажувач, якщо підприємство змінило назву	2, 67
Шапінський Володимир	Чи потрібна захисна каска водію навантажувача	1, 59
Шапінський Володимир	Чи потрібне експертне обстеження будівель і споруд	8, 66
Шапінський Володимир	Чи потрібний новий наряд-допуск, якщо змінився склад бригади	8, 68
Шапінський Володимир	Чи потрібний підприємству дозвіл на вибухові роботи, що проводить підрядник	9, 69
Шапінський Володимир	Який аудит охорони праці провести — внутрішній чи зовнішній	5, 70
Шапінський Володимир	Який строк дії декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з ОП	5, 71
Шапінський Володимир	Якими ЗІЗ забезпечити слюсаря-ремонтника	6, 71

Шапінський Володимир	Якими нормативними актами керуватися щодо попереджувальних знаків і маркування трубопроводів	8, 69
Шапінський Володимир	Які документи регламентують вимоги до приміщень і персоналу для обслуговування акумуляторних батарей	8, 70
Шапінський Володимир	Які посвідчення потрібні, щоб використовувати знімне обладнання для навантажувача	8, 69
Шапінський Володимир	Як проходити навчання працівнику СОП, якщо він працює на двох підприємствах	8, 65
Шапінський Володимир	Яку кількість протоколів засідання комісії з перевірки знань оформити	3, 71
Шевчук Леонід	Журнали реєстрації інструктажів із охорони праці на нових об'єктах: потрібні чи ні	12, 69
Шевчук Леонід	За яким НПАОП мають вчитися працівники, які виконують роботи на дахах будівель	2, 65
Шевчук Леонід	Накази про призначення відповідальних осіб: чи потрібно оновлювати	2, 64
Шевчук Леонід	Повторний інструктаж працівникам офісу: чи потрібний	1, 62
Шевчук Леонід	Скільки осіб, що проводять інструктаж, і журналів реєстрації інструктажів має бути на підприємстві	8, 63
Шевчук Леонід	Чи відповідає СОП за професійне навчання працівників	6, 68
Шевчук Леонід	Чи має працівник із III групою з електробезпеки проходити окремі інструктажі	10, 69
Шевчук Леонід	Чи може інженер з охорони праці провести позаплановий інструктаж	8, 63
Шевчук Леонід	Чи може керувати трактором чи комбайном працівник з іншою спеціальністю	11, 71
Шевчук Леонід	Чи може комісія підприємства присвоїти інженеру з охорони праці IV групи з електробезпеки	12, 68
Шевчук Леонід	Чи може менеджер працювати інженером із охорони праці	12, 70
Шевчук Леонід	Чи можна змінити періодичність спеціального навчання	10, 69
Шевчук Леонід	Чи можна організувати навчання і перевірку знань для працівників інженерного відділу на підприємстві	9, 68
Шевчук Леонід	Чи потрібна відмітка про вступний інструктаж у наказі про прийняття на роботу	10, 70
Шевчук Леонід	Чи проводити вступний інструктаж, якщо не зробили це своєчасно	4, 69
Шевчук Леонід	Чи проводити первинний інструктаж працівникам відділу, яких перевели в інший департамент	10, 68
Шевчук Леонід	Чи проводити повторний інструктаж новоприйнятому працівнику	6, 68
Шевчук Леонід	Чи проходити спецнавчання особі, відповідальній за теплогосподарство	12, 69
Шевчук Леонід	Що вказати в журналі реєстрації інструктажів, якщо працівник — сумісник	7, 70
Шевчук Леонід	Як внести зміни до інструкції з охорони праці	8, 62
Шевчук Леонід	Які відомості вносити до журналів реєстрації інструктажів	8, 62
Шевчук Леонід	Які документи зазначати у протоколі перевірки знань з охорони праці	4, 69

ЛАЙФХАКИ

Бояджян Юлія	П'ять лайфхаків, як отримати згоду директора на передплату Довідника	12, 57
--------------	--	--------

МИ КОНТРОЛЮЄМО

Шкарівська Ірина	На зауваження і приписи СОП не реагують: як діяти	11, 11
------------------	---	--------

НАВЧАЄМО З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Пількевич Олександр	Яким буває професійне навчання працівників	7, 33
Шевчук Леонід	Як діяти, якщо працівник не пройшов перевірки знань після спецнавчання	12, 36

НАДАЄМО ПІЛЬГИ ТА КОМПЕНСАЦІЇ

Берега Іван	Організовуємо безплатну видачу молока. Зразки документів	10, 13
Чернетенко Ольга	На які пільги й компенсації має право оператор заправної станції	9, 40
Чернетенко Ольга	Пільгова пенсія коштом підприємств: роз'яснення та зразки документів	4, 50

НАС КОНТРОЛЮЮТЬ

Догодіна Ольга	Чи оштрафує Держпраці, якщо під час карантину працівники не проходили медогляди	2, 56
----------------	---	-------

НОВЕ У ЗАКОНОДАВСТВІ

Адаптивний карантин триватиме до кінця 2021 року	10, 4
Бізнес штрафуватимуть за порушення маскового режиму	1, 4
Верховна Рада прирівняла електронні паспорти до паперових	5, 5
Верховний Суд роз'яснив, чи можна виконувати роботи підвищеної небезпеки за ЦПД	7, 5
Вимоги до ЗІЗ для працівників житлово-комунального господарства	7, 7

ВРУ обмежила використання пластикових пакетів	7, 4
Декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з пожежної безпеки реєструватимуть по-новому.....	3, 5
Державні стандарти, які набули чинності 1 липня 2021 року	8, 4
Державні стандарти, які набули чинності 1 серпня 2021 року	9, 4
Державні стандарти, які набули чинності 1 вересня 2021 року	10, 5
Державні стандарти, які набули чинності 1 жовтня 2021 року	11, 5
Державні стандарти, які набули чинності 1 листопада 2021 року	12, 6
Держпраці впроваджує нові заходи запобігання травматизму	7, 6
Держпраці й ДМС підписали Меморандум	8, 5
Держпраці оновила Показчик НПАОП	10, 4
Держпраці перевірить більше підприємств	1, 4
Держпраці пришвидшує розгляд документів на отримання дозволів	10, 4
Держпраці розпочала реєструвати декларації онлайн	8, 4
Держпраці спільно з ДПС розпочали перевірки	8, 6
Держпраці стала членом Міжнародної асоціації інспекцій праці	7, 6
Держстат затвердила оновлені форми звіту № 1-ПВ	9, 5
Держстат затвердила оновлену форму звіту № 1-ПВ	8, 6
Діють нові форми документів, що складають під час перевірок Держпраці	2, 6
Дозволи на роботи підвищеної небезпеки можна продовжити в ЦНАПі.	12, 6
За порушення вимог пожежної безпеки каратимуть більшими штрафами	3, 4
Запрацювали змінені правила карантинних обмежень	9, 6
За рік нещасних випадків стало вчетверо більше	6, 4
Заяви на оплату лікарняних подавайте дистанційно	1, 5
З 9 грудня щеплення проти COVID19 стало обов'язковим ще для кількох категорій працівників	12, 4
Зміни до робочого часу й тривалості відпочинку водіїв	10, 6
Кабмін вніс зміни до опису знака відповідності технічним регламентам	5, 5
Кабмін змінив порядок державної реєстрації, перереєстрації та зняття з обліку транспортних засобів	1, 5
Лікарняний у разі самоізоляції або захворюваності на COVID-19 видають за спрощеною процедурою	2, 4
Мінекономіки готує нові правила охорони праці та перевірок	8, 7
Мінекономіки затвердило Мінімальні вимоги щодо безпеки та здоров'я в металургійній промисловості	6, 4
Мінекономіки затвердило Порядок е-документообігу в СУОП	12, 5
Мінекономіки оновило форму посвідчення інспектора праці	1, 4
Мінекономрозвитку затвердило Правила виконання маркшейдерських робіт	9, 6
Мінсоцполітики готує зміни щодо виплати лікарняних	5, 6
МОЗ затвердило план вакцинації від COVID-19	2, 5
На базі ДП «ГНМЦ» відкрили іспитовий майданчик для перевірки рівня володіння державною мовою	8, 8
Набрав чинності Технічний регламент засобів індивідуального захисту	9, 7
Над якими нормативними документами працюватиме Держпраці у 2021 році	1, 6
На хімоб'єктах пройдуть позапланові перевірки	9, 8
Нові вимоги до зберігання і використання нітрату амонію	6, 5
Нові карантинні норми в Україні	7, 4
Нові штрафи за порушення правил вантажоперевезень	11, 4
Обережно, шахраї!	8, 8
Парламент урегулював віддалений режим роботи	3, 5
Президент підписав закони, що посилюють відповідальність за порушення вимог пожежної та техногенної безпеки	5, 4
Президент підписав закон щодо запобігання аваріям на об'єктах підвищеної небезпеки	9, 7
Президент підписав закон, який посилює відповідальність за порушення пожежної безпеки	4, 4
Проект Закону «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі» оприлюднили для обговорення	3, 6
Розпочало роботу Східне міжрегіональне управління Держпраці.	2, 7
Уже є План комплексних перевірок на 2022 рік. Подивіться, чи прийдуть інспектори до вас	12, 4
У реєстрі е-лікарняних — оновлення	12, 5
Уряд затвердив новий перелік машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки	3, 4
Уряд збільшив щомісячні страхові виплати потерпілим на виробництві	5, 6
Уряд призначив першого заступника голови Держпраці	10, 6
Уряд продовжив режим надзвичайної ситуації до 30 червня	5, 4
Уряд урегулював розслідування випадків смерті медпрацівників від COVID-19	2, 4
Чергова «продлонгація» адаптивного карантину — до 1 жовтня	9, 4
Чи є випробування електрообладнання та електромереж складником експертного обстеження	6, 6

Чи мають право на щорічну додаткову відпустку працівники, що працюють неповний робочий день	7, 7
Чи може Держпраці перевіряти Карту умов праці.	6, 6
Як проводити атестацію робочих місць осіб з інвалідністю	6, 7
28 квітня — Всесвітній день безпеки та здоров'я на роботі	3, 7

ОРГАНІЗУЄМО РОБОТУ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Бєлов Сергій	Складаємо план роботи СОП на квартал. Зразок	1, 23
Бєлов Сергій	Складаємо план роботи СОП на III квартал. Зразок	5, 21
Бєлов Сергій	Складаємо план роботи СОП на IV квартал. Зразок	9, 30
Довмантович Олександр	Складаємо план роботи СОП на рік. Зразок	12, 30
Лесенко Георгій,		
Шевчук Леонід	Документи СОП: які розробити та скільки зберігати	7, 9
Лесенко Георгій	Як оцінити ефективність СУОП: формули, приклади та зразки.	1, 9
Лесенко Георгій	Як створити комісію з питань охорони праці на підприємстві	1, 34
Лесенко Георгій	ДСТУ ISO 45001:2019. Будуємо систему управління охороною здоров'я та безпекою праці	12, 10
Лесенко Георгій	ДСТУ ISO 45001:2019. Розробляємо план упровадження та програму навчання персоналу.	12, 15
Лесенко Георгій	ДСТУ ISO 45001:2019. Опрацьовуємо бізнес-процеси	12, 26
Шапінський Володимир	Інструкції з охорони праці: хто розробляє та як часто переглядати	2, 41
Шапінський Володимир	Як використовувати неслужбовий автомобіль у службових цілях	10, 18
Шкарівська Ірина	Дистанційна й надомна робота: нові виклики для СОП	5, 10

ОРГАНІЗУЄМО ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Рожков Анатолій	Організовуємо роботу комісії з надзвичайних ситуацій. Зразки документів	4, 7
-----------------	---	------

ОФІЦІЙНІ РОЗ'ЯСНЕННЯ

Вакциновані теж повинні носити маски	11, 7
Вимоги безпеки під час пересування працівників територією підприємств із переробки корисних копалин	4, 5
Держпраці інформує про Техрегламент шумового випромінювання від обладнання, що використовують ззовні приміщень.	5, 7
Держпраці пропонує обговорити проєкт Методичних рекомендацій для атестації робочих місць	4, 5
З якою періодичністю має проходити медогляди електротехнічний персонал	11, 10
Кабмін вніс зміни щодо введення в обіг окремих ЗІЗ	5, 7
Коли Держпраці може відмовити в дозволі.	8, 9
Чи має право роботодавець примушувати працівників вакцинуватися	10, 8
Чи може працівник під час лікарняного працювати на іншому місці за сумісництвом	11, 9
Чи можна подати заяву про продовження дозволу на роботи підвищеної небезпеки в останній день його дії.	1, 7
Чи можуть працівники ліквідованих підприємств втратити право на пільгові пенсії	10, 9
Чи отримувати дозвіл на експлуатацію деревообробного обладнання.	2, 8
Чи потрібний дозвіл на котли та водонагрівачі потужністю до 0,1 МВт	10, 9
Чи потрібно організовувати медогляди працівників під час карантину	2, 8
Чи проводити атестацію робочих місць під час карантину	3, 8
Чи проводити атестацію робочих місць трактористів-машиністів	8, 10
Чи проводитимуть перевірки під час карантину	11, 7
Щоб уникнути перевірки — повідомте про початок будівництва.	2, 9
Що важливо знати про декларування об'єктів підвищеної небезпеки.	1, 7
Яка періодичність медоглядів працівників, які виконують роботи на обладнанні, що вібрує	8, 11
Як діяти працівнику, якому відкрили е-лікарняний	11, 8
Як заповнювати форми висновків експертизи стану охорони праці та безпеки промислового виробництва.	5, 8
Як ознайомити працівника з актами підприємства та технікою безпеки під час дистанційної роботи	3, 8
Як перевести працівника на легшу роботу через профзахворювання.	9, 9
Як проводити масові заходи в умовах карантину.	12, 9
Як установити доплати молодшому медперсоналу за роботу у важких і шкідливих умовах	5, 9

ПІКЛУЄМОСЯ ПРО ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ

Лесенко Георгій	Психофізіологічна експертиза: кому та коли проводити.	1, 55
Ткачишин Володимир	Інтотоксикація аміно- і нітросполуками бензолу.	2, 59

Ткачишин Володимир	Інтоксикація бензолом: загрози, прояви, профілактика та експертиза працездатності . . .	3, 54
Ткачишин Володимир	Інтоксикація карбаматами: що варто знати та як убезпечити працівників	8, 47
Ткачишин Володимир	Інтоксикація миш'якісткими сполуками: що варто знати та як убезпечити працівників	11, 60
Ткачишин Володимир	Інтоксикація неонікотиноїдами: що варто знати та як убезпечити працівників	12, 61
Ткачишин Володимир	Інтоксикація нітро- і хлорпохідними фенолу: що варто знати та як убезпечити працівників	10, 57
Ткачишин Володимир	Інтоксикація піретроїдами: що варто знати та як убезпечити працівників	9, 47
Ткачишин Володимир	Інтоксикація ртутьорганічними сполуками: що варто знати та як убезпечити працівників	6, 57
Ткачишин Володимир	Інтоксикація фосфорорганічними сполуками: що варто знати та як убезпечити працівників	7, 60
Ткачишин Володимир	Інтоксикація хлорорганічними сполуками: загрози, прояви, профілактика та експертиза працездатності	5, 57
Ткачишин Володимир	Пестициди: що варто знати та як убезпечити працівників від отруєння	4, 58
Чемерис Михайло	Організовуємо навчання працівників із домедичної допомоги.	10, 49

ПЛАКАТИ

Знаки безпеки праці на підприємстві. I частина	4
Знаки безпеки праці на підприємстві. II частина	5
Знаки пожежного обладнання	10

ПРАКТИКУМИ-ТЕСТИ

Підсумковий тест для перевірки знань із охорони праці	1, 48
Ключ до підсумкового тесту для перевірки знань із охорони праці	1, 52
Перевірте свій професійний рівень із охорони праці.	6, 52
Ключ до тесту «Перевірте свій професійний рівень із охорони праці».	6, 55
Чи добре ви знаєте теми, про які ми писали цього літа та осені?	11, 45
Ключ до тесту «Чи добре ви знаєте теми, про які ми писали цього літа та осені?»	11, 48

ПРАЦЮЄМО З ДОКУМЕНТАМИ

Берега Іван	Інструкція з охорони праці для тесляра	3, 59
Берега Іван	Інструкція з охорони праці під час роботи з ручним пневматичним інструментом	8, 52
Берега Іван	Інструкція про порядок безплатної видачі молока або інших рівноцінних харчових продуктів працівникам.	10, 61
Бойко Сергій	Інструкція з охорони праці для бухгалтера	12, 64
Бойко Сергій	Інструкція з охорони праці для касира торговельного залу	11, 64
Бойко Сергій	Інструкція з охорони праці для менеджера зі збуту	6, 62
Бойко Сергій	Інструкція з охорони праці для перукаря.	4, 62
Бойко Сергій	Інструкція з охорони праці для токаря	9, 64
Денисенко Олександр, Іванченко Ірина	ДСТУ 4163:2020: як оформляти реквізити документів за новим національним стандартом.	9, 50
Колесник Віктор	Загальна інструкція про заходи пожежної безпеки.	5, 63
Шапінський Володимир	Інструкція з охорони праці під час поводження з люмінесцентними лампами.	7, 65

ПРАЦЮЄМО НАД ПОРУШЕННЯМИ

Іваненко Василь	Роботи на висоті: нова порція порушень від виконавців робіт	7, 46
Іваненко Василь	Штукатурні та газозварювальні роботи на висоті: яких порушень припускаються працівники.	3, 51

ПРОВІДИМО АТЕСТАЦІЮ РОБОЧИХ МІСЦЬ

Чернетенко Ольга	Атестація робочих місць сумісників і підрядників: проводити чи ні	7, 49
Чернетенко Ольга	Зміни до коледжової за результатами атестації: підстави, порядок внесення та реєстрація	6, 29

ПУБЛІКАЦІЇ-2020

Публікації журналу «Довідник спеціаліста з охорони праці» за 2020 рік.	1, 65
--	-------

РОЗСЛІДУЄМО НЕЩАСНІ ВИПАДКИ

<i>Берега Іван</i>	Як розслідувати нещасний випадок на виробництві. Зразки документів	2, 10
<i>Берега Іван</i>	Продовжуємо розслідувати нещасний випадок на виробництві. Зразки протоколів	3, 37
<i>Берега Іван</i>	Продовжуємо розслідувати нещасний випадок на виробництві. Зразки документів	4, 37
<i>Берега Іван</i>	Завершуємо розслідувати нещасний випадок на виробництві. Зразок акта за формою Н-1/П	5, 34
<i>Іваненко Василь</i>	Групове отруєння працівників МСЕК: судова тяганина довжиною в 12 років	7, 37
<i>Іваненко Василь</i>	Груповий нещасний випадок у ресторані: практика розслідування	5, 45
<i>Іваненко Василь</i>	Не дбаєш про нешкідливі й здорові умови праці — відшкодовуй моральну шкоду.	9, 36
<i>Іваненко Василь</i>	Нещасний випадок з інспектором поліції: замість об'єктивного розслідування — правовий безкрай.	1, 39
<i>Іваненко Василь</i>	Нещасний випадок із транспортувальником: винуватець уникнув серйозного покарання.	11, 34
<i>Іваненко Василь</i>	Нещасний випадок у закладі дошкільної освіти: замість об'єктивного розслідування — беззаконня	4, 43
<i>Іваненко Василь</i>	Смертельний нещасний випадок із електромонтером-лінійником: гендиректору не вдалося уникнути відповідальності	12, 50
<i>Іваненко Василь</i>	Смертельний нещасний випадок із підсобним робітником: практика розслідування.	6, 37
<i>Іваненко Василь</i>	Чи завжди нещасний випадок є підставою для відмови продовжити строк дії дозволу на роботи підвищеної небезпеки.	2, 24
<i>Іваненко Василь</i>	Як із легкої руки слідчого інженер з охорони праці став цапом-відбувайлом.	8, 30
<i>Пількевич Олександр</i>	Нещасний випадок із друкарем: практика розслідування	3, 47
<i>Пількевич Світлана</i>	Як розслідувати смертельні випадки з медпрацівниками через їх інфікування COVID-19.	2, 19
<i>Шапінський Володимир</i>	Як правильно визначити код причини нещасного випадку на виробництві за Класифікатором	11, 21
<i>Шкарівська Ірина</i>	Взаємодія комісії з розслідування нещасних випадків із правоохоронцями: що говорить законодавство	10, 10

СТВОРЮЄМО БЕЗПЕЧНІ УМОВИ ПРАЦІ

<i>Берега Іван</i>	Охорона праці під час робіт у хімічних лабораторіях: що варто знати	12, 38
<i>Васильченко Григорій</i>	Охорона праці під час експлуатації великовантажних автомобілів: що варто знати	7, 28
<i>Васильченко Григорій</i>	Охорона праці під час експлуатації великовантажних автомобілів: яких вимог безпеки дотримувати	8, 20
<i>Гальченко Вікторія</i>	Техобслуговування та ремонт обладнання і споруд нафтобаз: що варто знати та якими зразками скористатися.	4, 26
<i>Гальченко Вікторія</i>	Техобслуговування та ремонт обладнання і споруд нафтобаз. Зразки документів	5, 28
<i>Іванченко Ірина</i>	Як тимчасово перевести працівника на іншу роботу в разі виробничої аварії.	11, 41
<i>Житкова Ірина</i>	Нова постанова КМУ: зміни в дозволах і деклараціях.	3, 20
<i>Кравчук Олександр</i>	Робота Фонду соцстрахування з профілактики нещасних випадків і профзахворювань	6, 22
<i>Лесенко Георгій</i>	Транспортні засоби на території підприємства: вимоги до місць обслуговування	9, 21
<i>Пількевич Олександр</i>	Правила безпеки: мотивуємо працівників дотримуватися.	3, 9
<i>Чеберячко Сергій</i>	Експлуатуємо люмінесцентні лампи безпечно.	7, 18
<i>Шапінський Володимир</i>	Експлуатуємо ручний електроінструмент безпечно: роз'яснення та зразки документів	6, 8
<i>Шапінський Володимир</i>	Експлуатуємо самопідіймальні будівельні колиски безпечно.	10, 28
<i>Шапінський Володимир</i>	Експлуатуємо стелажі безпечно: роз'яснення та зразки документів	8, 13
<i>Шапінський Володимир</i>	Експлуатуємо технологічні транспортні засоби безпечно	9, 10
<i>Шапінський Володимир</i>	Положення про газову службу: що варто знати та якими зразками скористатися	3, 24
<i>Шапінський Володимир</i>	Положення про газову службу: якими переліками скористатися	4, 20
<i>Шапінський Володимир</i>	Положення про енергетичну службу підприємства: що врахувати та якими зразками скористатися	2, 30

ШПАРГАЛКА

Дії директора (керівника) або посадової особи адміністрації ринку, яка прибула на місце пожежі	11, 59
Норми оснащення вогнегасниками колісних транспортних засобів.	9, 29
Основні знаки евакуації	8, 46
Порушення правил безпеки праці: причини та рекомендації	3, 19
Як говорити з директором про передплату Довідника	12, 60
Як діяти, якщо виявили загоряння лакофарбових матеріалів.	5, 56
8 порад, як ефективно навчати працівників прийомом домедичної допомоги	10, 56
5 порад, як розробити План реагування на надзвичайні ситуації.	10, 48

ДОВІДНИК СПЕЦІАЛІСТА З ОХОРОНИ ПРАЦІ

№ 01 (140), січень 2022

Спеціалізований щомісячний журнал
Виходить з квітня 2010 року

0 44 586 56 06
0 800 21 23 12
адреса тематичного сайту
sop.mcfr.ua

Засновник

ТОВ «Міжнародний центр фінансово-економічного розвитку — Україна»

Генеральний директор

Артем Тепляков

Директор з контенту

Наталія Лисенко

Видавець

Євген Крюков

Шеф-редактор

Валентина Коновалова
vkonovalova@mcfr.ua

Головний редактор, відповідальний за випуск

Сергій Філенко
sfilenko@mcfr.ua

Провідний редактор

Олеся Куршин

Дизайн та верстка

Юлія Карась, Ігор Пальчевський

Редакція не несе відповідальності за зміст
реklamних матеріалів. Позиція редакції
може не збігатися з позицією автора.

Передрук матеріалів журналу «Довідник
спеціаліста з охорони праці», будь-яке їх цитування,
публікація їх анотованих оглядів допускаються
лише з письмового дозволу Видавця

Свідчення про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації:
серія KB № 14788-3759P від 17.06.2008

Підписано до друку 29.12.2021.

Формат 84 × 108 1/16. Папір офсетний.

Наклад 10 200 прим. Замовлення №

Поштова адреса редакції і видавця

МЦФЕР-Україна
вул. Євгена Сверстюка, 11-Б,
а/с 112, Київ, 02002

Надруковано в друкарні
ТОВ «Видавничий Будинок «Аванпост-прим»:
вул. Сурикова, 3, корпус 3, Київ, 03035

Свідчення суб'єкта видавничої справи
ДК № 3843 від 22.07.2010

Журнал розповсюджується лише
за передплатою, яку можна оформити
в редакції, усіх відділеннях зв'язку
та передплатних агенціях вашого міста.

Передплатні індекси у Каталозі видань України

49573 — щомісячна передплата

49575 — передплата на півріччя або рік

86337 — комплект «Зразковий заклад охорони
здоров'я»

© ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2022

MCFR

Цифрове видавництво

вул. Євгена Сверстюка, 11-Б, а/с 112, м. Київ, 02002

тел.: 0 800 21 23 12 (усі дзвінки по Україні безплатні)

р/р UA85 380805 0000000026001503656

в АТ «Райффайзен Банк»,

МФО 380805; Код ЄДРПОУ 33542497; ІПН № 335424926538

Є платником податку на прибуток на загальних підставах

Рахунок № DS 01/2022

від «___» _____ 20__ р.

№	Назва	Кількість учасників	Ціна без ПДВ, грн	Сума до сплати без ПДВ, грн
1	Вища школа Охорони праці Програма «Всеукраїнська сертифікація фахівців із охорони праці — 2022»	1	3900,00	3900,00

При оплаті фізичною особою обов'язково вкажіть номер мобільного
телефону в призначенні платежу

Рахунок діє до 31.01.2022

Всього на суму: _____ грн _____ коп.
Без ПДВ

Головний бухгалтер

Л. Є. Парфелюк